

Mededelingenblad

HISTORISCHE VERENIGING HARDINXVELD-GIESSENDAM

Jaargang 35 • nummer 2 • Winter 2013

Inhoudsopgave

Van de voorzitter	1
Acht generaties	4
Reacties op het Mededelingenblad zomer 2013	8
Drie reacties op Das Ende	10
Activiteiten van het bestuur	13
Enkele wetenswaardigheden van het geslacht (Van) Mui(j)lwijk (5)	17
Kwartierstaat Arie Koorevaar	23
Mijn dorp van toen	21
Een dwarse burgervader	22
Fanfarecorps Crescendo	27
Stoven	29
Stichting Dorpsbehoud	31
Recensies	34
Schenkeningen	33
Nieuwjaarswens	36
Publicaties en overige uitgaven	kaft

Omslag:

Een wel heel bijzondere autobus, een autobussalon.

COLOFON

Uitgever

Historische Vereniging Hardinxveld-Giessendam

Eindredactie

J.F. Teeuw-van der Plas

Redactieleden

W.F. van de Bree-Ooms,
A. Dubbeldam-van der Waal van Dijk,
M.J.H. de Haan

Foto's

Fotoarchief van de Historische
Vereniging, e.a.

Vormgeving en opmaak

F.L. van den Heuvel

Druk:

De Groot Drukkerij, Goudriaan

Oplage

1000 ex.

Redactieadres

E-mail: jannyteeuw@xs4all.nl

Het mededelingenblad verschijnt
tweemaal per jaar en is gratis voor
leden en zusterorganisaties.

Losse verkoopprijs: €3,50

Copyright

Overname van artikelen of gedeelten
daarvan is toegestaan mits vermelding
van de bron en toezending van
een exemplaar.

Bestuur

T. Sluimer	Parallelweg 126	3371 GE H'veld-G'dam	0184-616107 (voorzitter)
W. F. van de Bree-Ooms	Buitendams 77	3371 BB H'veld-G'dam	0184-614563 (secretaris)
A. Kampman-Timmer	Van Leeuwenhoekstraat 71	2984 EG Ridderkerk	0180-428594 (penningmeester)
M. J. H. de Haan	Buitendams 4	3371 BL H'veld-G'dam	0184-616586 (archivaris)
Joh. van den Bout	Rivierdijk 197	3372 BM H'veld-G'dam	0184-616450 (lid)
J. J. van Houwelingen	Kerkstoep 1	3372 DG H'veld-G'dam	0184-617726 (lid)
N. Scheijgrond	Houweningeweer 25	3371 PP H'veld-G'dam	0184-617023 (lid)
J. F. Teeuw-van der Plas	Amerhof 9	3371 SZ H'veld-G'dam	0184-416380 (lid)

De minimumcontributie bedraagt €15,00 per jaar. Voor leden tot 18 jaar en ouder dan 65 jaar €12,50. Bankrekening: NL65RABO325099138, girorekening: 3879669. Bij elke betaling s.v.p. duidelijk uw lidnummer vermelden en wat u betaalt. Donaties zien wij graag tegemoet. Zie voor meer info: www.hv-hardinxveld-giessendam.nl

Van de voorzitter

Teun Sluimer

December met regen, wind, koud, korte dagen. Tijd voor een winterslaap? Niet bij de Historische Vereniging. Daar bruist het van activiteiten. Iedere zaterdagmorgen is het in Peulenstraat 243 een gezellige drukte van belang. Dat niet alleen, want u hebt het prachtige boek "Autobusverkeer in de Alblasserwaard en de Vijfheerenlanden 1905-1945" inmiddels in de bus gekregen. Een aantal van u heeft de zeer boeiende lezing 'Behoud gaat voor vervanging' van de heer W.W. Wijnen bijgewoond.

De drijverschuit

We zijn als Historische Vereniging eigenaar van een meer dan 100 jaar oude drijverschuit. Ooit gemaakt bij Van de Hof in den Bout. Het is een prachtig schip, maar renovatie is nodig.

Cees van Wijngaarden heeft geregeld dat de drijver van de jachtwerf van Van de Bree naar Bouwmeester is overgebracht. Daar wordt de schuit grondig geïnspecteerd en gerestaureerd.

Jan Vogel zal het ijzerwerk voor zijn rekening nemen. Schilders en schuurders zijn welkom. En vooral een timmerman die de zwaarden onder handen kan nemen. Eén telefoontje aan mij en de zaak wordt geregeld.

We kijken er al naar uit dat de drijverschuit in volle glorie bij de Kromme Krib verankerd ligt. Wim Klop heeft beloofd daarbij te assisteren. En de ervaren zeiler Luc Sluimer zal samen met mij de zaak drijvende proberen te houden. Als alles mee zit, kunnen we volgende zomer tochtjes in de Biesbosch maken.

U ziet het. Al zijn de dagen kort, de activiteiten gaan door.

dvd

Na de aangrijpende dvd over het bombardement op de Buldersteeg zijn we aan het onderzoeken of we iets vergelijkbaars kunnen maken van de bombardementen rond het station in Giessendam in januari 1945.

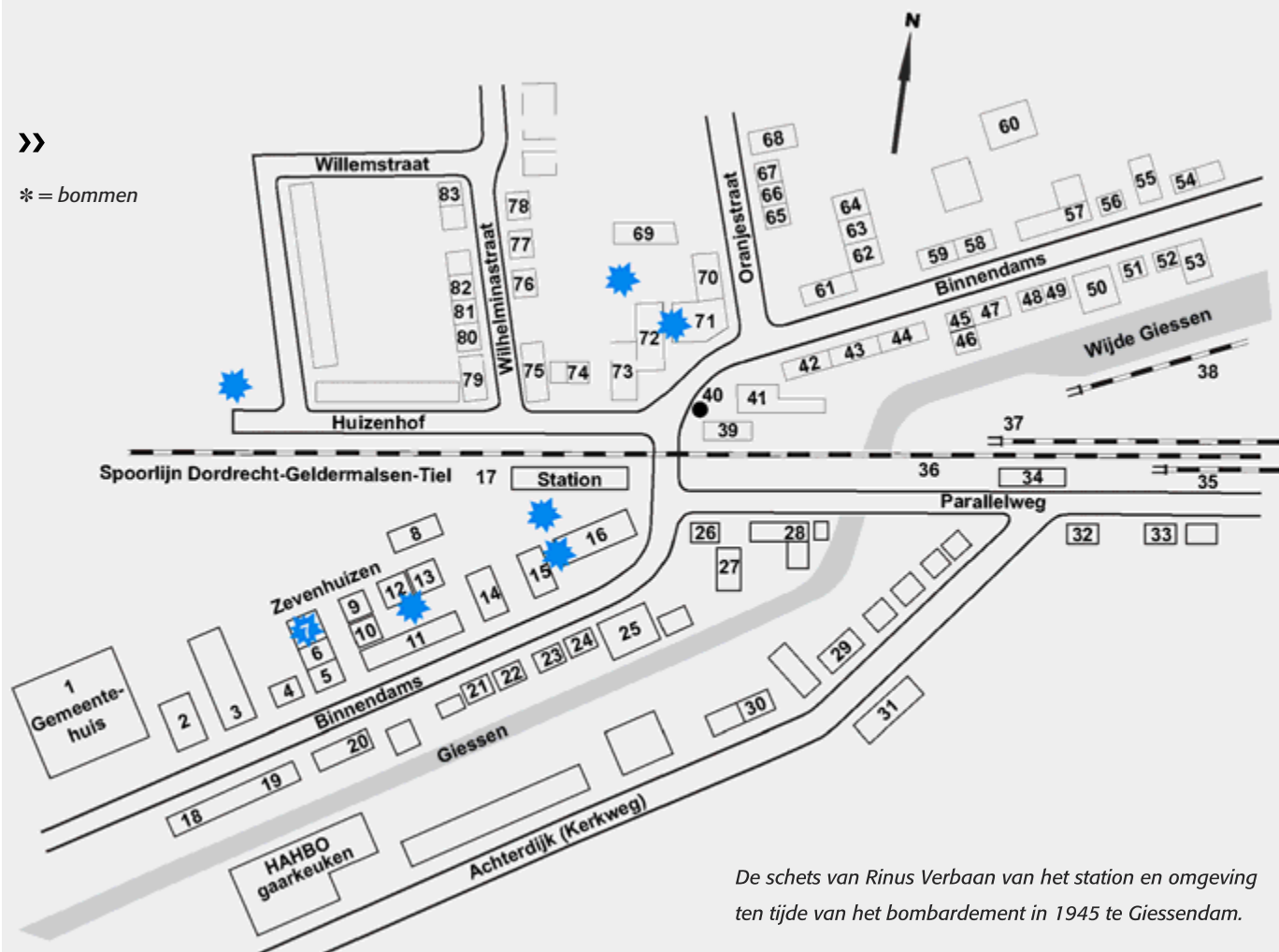
Wij hebben al veel informatie gekregen van o.a. Huib de Kok, die een verslag heeft gemaakt van het bombardement en Mevrouw Van der Sluis-Walraven die in de boerderij 'Thuis Best' tegenover het station woonde. Jan Dubbeldam verzamelde veel krantenknipsels uit die tijd. Jennie C. de Ruiter-Donk weet nog precies hoe het gebeurde en heeft er een realistisch verhaal over geschreven. Rinus Verbaan heeft uit zijn herinnering een schets gemaakt van de bebouwing en de mogelijke bominslagen. Maar om een dvd te maken is meer nodig. Heeft u herinneringen aan dat bombardement of weet u iemand die ze heeft en daarover wilt vertellen?

Graag contact met ons opnemen. De schets met de bijbehorende namen van bewoners kan voor u als geheugensteuntje dienen.

>>

* = bommen

De schets van Rinus Verbaan van het station en omgeving ten tijde van het bombardement in 1945 te Giessendam.

Lijst van bewoners die tijdens het bombardement op maandag 29 januari 1945 in de omgeving van het station Giessendam woonden.

1 Gemeentehuis/Slotboom	29 Boom	57 Westerhout
2 Schalk Toom	30 Brand	58 Jaantje Timmer
3 Meerkerk	31 Van Ieperen	59 Hagenaar
4 Bierhorst?	32 stationschef	60 Brand
5 Sijgie Beuzekom	33 De Bruin	61 Breedveld
6 Stam	34 Roza	62 De Kok
7 Ooms	35 Laad- en losplaats	63 Bongen
8 Rinus van Houwelingen	36 Spoorlijn	64 Ooms
9 Bongen	37 Rangeerterrein	65 Van der Poel
10 Brand	38 Loswal	66 Dukel
11 Van Hattum	39 W.A. van den Heuvel	67 Bakker
12 Van der Wiel	40 Benzinepomp	68 Bouwman
13 Tieleman	41 Heikoop	69 Wim Smit
14 Leenman	42 Verbaan	70 Roza
15 Bakker	43 Koppelaar	71 Rikkersr
16 Teun(is de) Schreu(t)dersr	44 Hofman	72 Walraven
17 Station	45 Buijk	73 Walraven
18 Bas Muis	46 De Hek	74 Bron
19 Boelhouver	47 De Bruin	75 Siebeling
20 Van Houwelingen	48 Gart de Rooij	76 Bezemer
21 Kamsteeg	49 Kamerman	77 Aan de Wiel
22 (Juffrouw) Snoek	50 W.A. van den Heuvel	78 Spron
23 Ooms	51 Blokland	79 Breur
24 Paulus Schreuders	52 De Bruin	80 Loeve
25 Van den Berg	53 Kees Baardman	81 Teun van der Stelt
26 Weegbrug	54 Dubbeldam	82 Honkoop
27 De Jong	55 Korevaar	83 Combee
28 H(ab) de Vos	56 Damsteeg	

Toen Giessendam nog een boerendorp was

Als je van de Kaai naar Binnendams loopt of rijdt, zie je eigenlijk geen boerderijen meer die in bedrijf zijn. Nu heeft de vereniging het voornemen om een publicatie uit te geven met als onderwerp 'De verdwenen boerderijen van Kaai tot Binnendams'. Wederom een vraag of u of uw familie iets weet van de bewoners, het bedrijf, het gebouw enz. Alle informatie is welkom.

De heer J. van Dijk heeft al enkele jaren terug een lijst samengesteld met namen van de bewoners van de boerderijen zoals die bekend waren.

Hieronder volgt de lijst met de boerderijen die in aanmerking komen.

Hier volgt de lijst van boerderijen/agrarische bedrijven vanaf de Kaai richting Binnendams over de periode 1940 tot 1945:

Arie de Wit

Job Boom

Gebroeders Teun Arie en Aai de Groot

Jacob (Joppie) de Jong met de zonen Bas, Teunis en de jonge Jacob

Wout de Bruin opgevolgd door zoon Wim de Bruin

Teun de Jong later door zoon Janus de Jong

Dries Ko(o)revaar

Kees Ko(o)revaar

Arentsen

Jan Ko(o)revaar

Dries Romeijn

Jas de Ruiter

Fop Rietveld

Jan Rietveld

Jan Vink

Arie Ko(o)revaar (Bij bakker de Krijger)

Janus Boer

Aart Ko(o)revaar

Muilwijk

Jan Nederveen

Teun de Wit. Later Manus Romeijn

Maarten Bikker

Cor Noordermeer

Dirk Bor

Riens Redelijkheid

Cees Ko(o)revaar Stee Kors Versteeg

Han Nomen

Kees de Jong

Muilwijk

Janus Vermeulen

Jan Boer

A Ko(o)revaar

Verspui

Aart Vonk

Freek de Bruin

Gebr. Terlouw

Heikoop

Walraven

Siebeling

Leeuwis

Jan Brand Varkensboer

Jan Nederveen

Kobus Groeneveld

Houwelingen/Heikoop (Huib)

Jan de Bruin

Freek de Bruin

Arie Bas Ko(o)revaar

Den Butter

Klaas Blokland

De Hoop (Blauwe boertje?)

Aart Muilwijk

Rietveld

Dirk van den Heuvel

Ko(o)revaar Adriana Hoeve

Heimersma Teun Verheul

Jan Beuzekom

Baelde

Dries van den Heuvel

Gerrit den Hartog

Wim Muilwijk

Aai van der Meiden

Lou de Groot

P. Korevaar

Aart van Harte

Westeneng

Van Peet

Timmer

Gijs Rietveld

Acht generaties

Bijna 200 jaar woonachtig op dezelfde plek aan de Giessen

Alie van Lopik-de Jong

Welke familie in Hardinxveld-Giessendam woont al sinds 1820 van geslacht op geslacht op dezelfde plek? Op Damstraat 1 en 3, het kleine, onopvallende boerderijtje op de hoek Damstraat – Parallelweg, tegenover de spoorwegovergang naar Binnendams, woont het echtpaar Evert van Lopik en Alie de Jong. Sinds 18 mei 1820 woont haar voorgeslacht op deze plek langs de Giessen en is zij nu de achtste generatie.

Het is in die omgeving nog het enige huis dat de Tweede Wereldoorlog heeft overleefd, maar amper.

Het hele gebied is na 1945 drastisch van aanzien veranderd. Het huis staat nu wat diep en er ligt aan de westkant een gemeenteplantsoen. Tot aan het bombardement van 1944 was dat geen open plek maar stond er een min of meer gesloten huizenrij.

Voor het toen al voormalige boerderijtje lag aan de voorkant de plaatselijke weegbrug, stopte de bus en stond de Wilhelminaboorn te pronken.

Het was een erg bedrijvig hoekje Giessendam, zo dicht bij het station.

Veel huizen in deze omgeving waren bedrijfspanden. Aan beide zijden van B 132, zoals dit pand vroeger aangeduid werd, waren bedrijven gevestigd. Westelijk de stalhouderij van Van den Berg en oostelijk de graanhandel van De Vos.

Bijna alles in deze omgeving is in de oorlog met de grond gelijk gemaakt door het bombardement van de Engelsen in februari 1944.

Op de foto is nog te zien dat het er voor die tijd veel vriendelijker uitzag dan nu het geval is, dat kwam voornamelijk door de vele bomen die er stonden.

Het boerderijtje Damstraat 1 en 3 komt aanvankelijk uit het geslacht van de familie Hoogendoorn. Verschillende malen ging het over van vader op zoon. Van Jan Hoogendoorn op Jan Hoogendoorn, tot het in 1921 via de vrouwelijke lijn is overgegaan op de familie De Jong.

Het pand is niet het eerste huis van de familie op deze plaats. Men heeft rond 1880 een nieuw huis laten bouwen. De eerste boerderij stond waarschijnlijk op de plaats waar de spoorlijn Dordrecht – Geldermalsen rond 1880 langs het dorp is aangelegd.

De huidige erfgenaam, Aaltje (Alie) van Lopik-de Jong, is nog in het bezit van alle oude notariële eigendomsakten en testamenten. Moeilijk leesbaar voor een leek, omdat ze in die tijd met de hand werden geschreven in een zeer formele notarisstijl.

Enkele geïnteresseerde familieleden hebben er studie van gemaakt en daar is in ieder geval de lijst van eige-

Damstraat 1 Circa 1930. Op de foto Cornelia de Jong en buurjongen Jan van den Berg.

naren uit voortgekomen en een stamboom van de familie Hoogendoorn.

De eerste eigenaresse, een vrouw

De eerste eigenaresse, voor zover bekend, was Eyghje Hoogendoorn, gehuwd met Dirk Verhey, broodbakker te Hardinxveld. Op 18 mei 1820 maakt zij een testament op bij notaris Brooshooft te Giessendam. Zij was toen 53 jaar oud.

Samengevat hield dit testament in dat zij al haar eigendommen zou nalaten aan:

- haar man Dirk Verhey
- haar broer Jan Hoogendoorn
- haar broer Johannes Hoogendoorn
- haar zuster Aaltje Hoogendoorn
en de kinderen van haar overleden zuster Geertruy Hoogendoorn, gehuwd geweest met Dirk van der Plas.

Ruim een jaar later, op 9 september 1821, is Eyghje overleden.

De tweede eigenaar, de eerste Jan Hoogendoorn

Op 18 mei 1922 komen de erfgenamen bijeen in het huis van notaris Brooshooft: Dirk, Jan, Johannes, Aaltje en de kinderen Van der Plas, waarvan er drie meerderjarig zijn.

Zij verklaren daar hun erfdeel te verkopen aan Jan Hoogendoorn en hun aandeel in een stuk grond buitendijks gelegen. Totale verkoopprijs: tweehonderd tweeënvijftig gulden.

Waarschijnlijk heeft Jan Hoogendoorn deze mensen uit kunnen kopen omdat hij getrouwd was met Jannigje van Muylwijk, een dochter uit een vermogende familie uit Noordeloos. Haar vader was Engel van Muylwijk en haar moeder Ariaantje van Alphen.

Jan heeft niet lang van zijn nieuwe woning kunnen genieten, ruim drie jaar later is hij overleden en laat hij naast zijn vrouw vier dochters en een zoon na, Jan Hoogendoorn.

De derde eigenaar, de tweede Jan Hoogendoorn

Op 28 juni 1854 is Jan 31 jaar en inmiddels drie jaar getrouwd met Aaltje Ambagtsheer. Met zijn moeder, Jannigje van Muylwijk, zijn zuster Pleuntje met haar man Gerrit Vermeulen, zuster Janna met haar man Cornelis Versloot verschijnen zij dan bij notaris Van Genderen in Giessendam.

Jan Hoogendoorn circa 1900

Er zijn ook nog twee zussen, Aagje getrouwd met Jan Koppen en Ariaantje, getrouwd met Teunis Minkelis. Zij kunnen niet aanwezig zijn omdat ze niet meer in Giessendam wonen maar aan de Ewijksluis in de Anna Paulownapolder.

In de verkoopakte wordt aangetekend dat moeder Jannigje haar hele leven ook in het huis zal mogen blijven wonen.

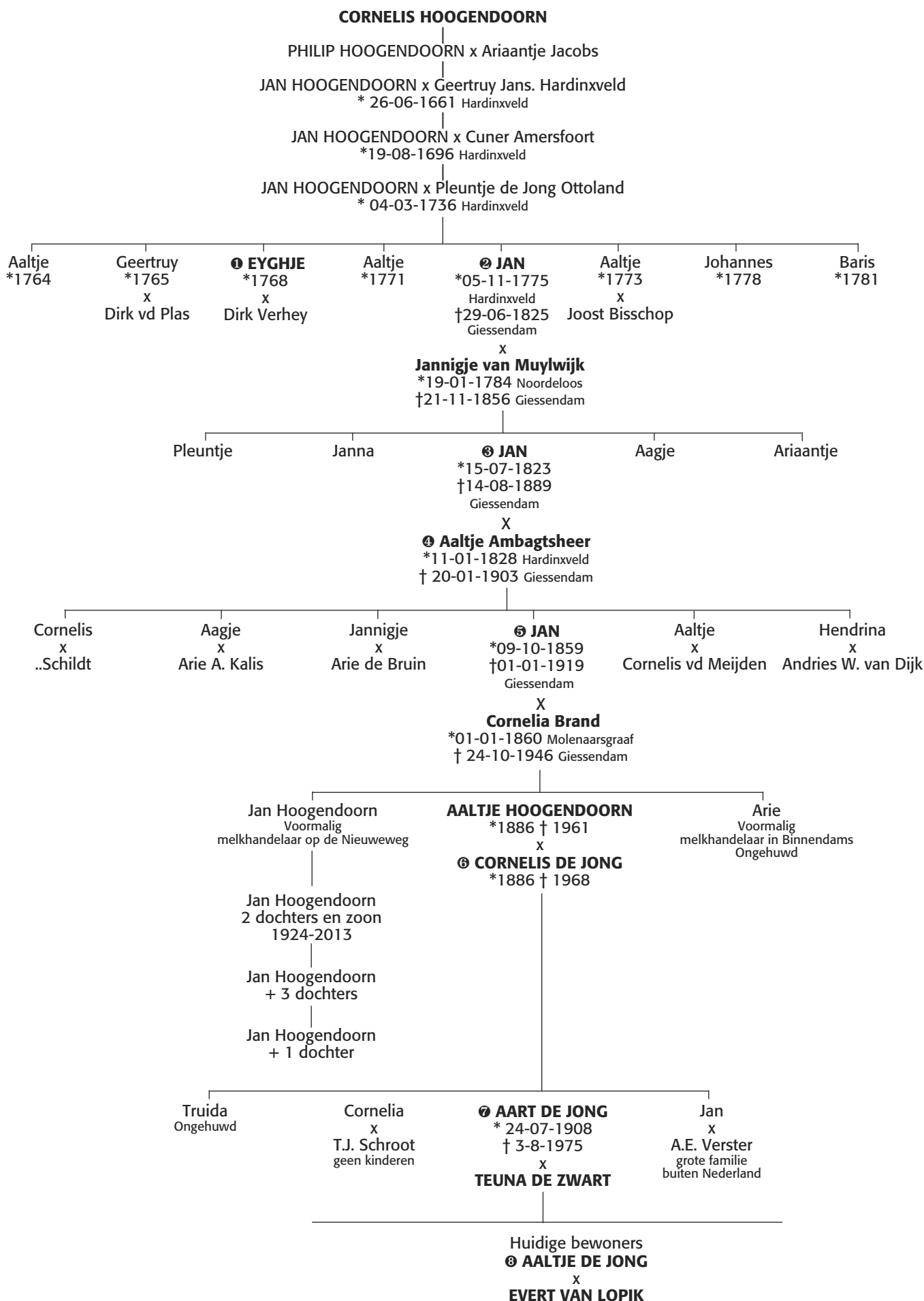
Het huis blijkt aardig wat geld waard te zijn, want nog geen maand later gaat Jan weer naar de notaris, op 22 juli 1854 en nu om geld te lenen van Plonia van 't Verlaat. Driehonderd gulden tegen een rente van 5%. In de notarisakte wordt vermeld dat het onderpand bestaat uit: 'een huis, een erf en een tuin binnendams plus een boomgaard buitendijks'.

Ruim twee jaar later overlijdt moeder Jannigje, op 21 november 1856 en Jan en Aaltje blijven achter met hun kleine kinderen en leiden een goed leven. Blijkens de boedelbeschrijving uit 1881 heeft Jan het huis afgebroken en op ongeveer dezelfde plaats een nieuw huis gebouwd. Het huidige pand Damstraat 1 en 3.

De vierde eigenaar, moeder Aaltje

Op 14 augustus 1889 overlijdt Jan Hoogendoorn en wordt notaris Geluk met een bezoek vereerd. De waardering van de goederen geschiedt door Gerit de Ruiter. Het huis wordt op 25 juni 1891 eigendom van moeder Aaltje Ambagtsheer. Zij overlijdt op 20 januari 1903.

BEKNOPTE GENEALOGIE Familie Hoogendoorn / De Jong Eigenaren Damstraat 1 en 3

Parallelweg met rechts de Damstraat en het huis. Uiterst links is de spoorwegovergang.

De vijfde eigenaar, weer een Jan Hoogendoorn, de derde

Nu komt notaris Schell ten huize van de overledene. Op 21 maart 1903 zet weer een Jan Hoogendoorn een handtekening onder een akte waarin staat dat hij 2500 gulden schuldig is aan Jan de Geus Janszoon tegen een rente van 4%. Volgens een aantekening op dezelfde akte is de schuld op 3 maart 1916 voldaan. Deze Jan Hoogendoorn is de man van de foto met de hondenkar. Op deze manier ventte hij zijn melk uit. In die tijd was een hond een normaal trekdiertje.

De zesde eigenaar, Cornelis de Jong gehuwd met Aaltje Hoogendoorn

De notariële akten vanaf deze periode zijn niet meer zo zorgvuldig uitgespit. We komen in een volgende eeuw en putten uit het geheugen.

Het boerderijtje gaat nu over van de familie Hoogendoorn op de familie De Jong-Hoogendoorn.

Aaltje Hoogendoorn trouwt in 1907 met Cees de Jong en hij koopt in 1921 het boerderijtje uit haar familie.

De boerderij/melkhandel stopt en de 8 á 10 koeien die op stal staan worden verkocht. Haar broers, Jan en Arie, zetten wel de melkzaak voort, maar nu niet meer met melk van eigen koeien, maar van 'de fabriek', Jan op de Nieuweweg en Arie in Binnendams.

Arie blijft ongetrouwd en de zoon van Jan, ook weer een Jan, gaat met zijn universitaire studie in de stad werken.

Cees de Jong laat een timmermanswerkplaats achter het huis bouwen en begint na zijn dienstdaag tussen 1914-1918 een timmerbedrijf annex aannemerij. Dit bedrijf zet hij voort tot ongeveer 1955. In de crisisjaren vertrekt Cees met zijn jonge zoon Jan naar Zuid-Afrika om het geluk te beproeven. Er woont daar familie. Na twee jaar komt vader terug. Jan blijft daar, mede gedwongen door de Tweede Oorlog. Hij zet daar een aannemersbedrijf op en op een gegeven moment is het bouwbedrijf De Jong een van de grootste van Zuid-Afrika.

De zevende eigenaar, Aart de Jong

In 1960 overlijdt Aaltje Hoogendoorn en gaat het met de gezondheid van haar man Cees niet goed. Hij wordt hulpbehoevend. Het gezin van Aart gaat vader Cees verzorgen. Het is een dubbel woonhuis en Aart koopt in 1961 het pand van zijn vader voor 20.000,— gulden. "Meer heb ik niet op mijn spaarrekening staan".

De familie gaat akkoord mits het gezin van Aart voor hun vader gaat zorgen.(!)

Notarieel wordt ook vastgelegd dat zus Truida, die op dat moment hoofddocente is aan de nieuwe HBO-opleiding Verpleegkunde aan de Vrije Universiteit en in Amstelveen woont, het recht behoudt om in een deel van het huis te kunnen blijven wonen als zij in Giessendam is.

De timmermanswerkplaats heeft geen functie meer. Aart is in 1936 bij de gemeente Giessendam als gemeente-architect in dienst gekomen. Zijn functie werd later uitgebreid met directeur van het waterleidingbedrijf en na de samenvoeging met Boven-Hardinxveld tot directeur gemeentewerken en ook nog commandant van de Vrijwillige Brandweer.

Oma Aaltje Hoogendoorn was ook een maatschappelijk betrokken mens. Een gedreven EHBO'er en lid van de BB (Bescherming Bevolking). De grote handgesmede spijkers in de schuur, waaraan de brancard standby klaar hing, getuigen daar nu nog van.

De achtste eigenaar

Sinds 1992 is het huis eigendom van Aaltje de Jong, gehuwd met Evert van Lopik. Het huis ondergaat momenteel een grondige verbouwing/restauratie.

Het heeft veel te lijden gehad van het bombardement in de Tweede Wereldoorlog. De sporen daarvan zijn nog duidelijk aanwezig. Daar later misschien meer over.

De timmermanswerkplaats heeft nog enige tijd dienst gedaan als kunstenaarsatelier van Evert, maar is inmiddels afgebroken en Evert heeft in het huis een goede werkplek gevonden.

De boenstoep aan de Giessen is er nog. Herinnert nog aan de tijd dat het huis een boerderij was.

Ook de plaats waar de mestluiken zaten is nog goed te zien en de strepen teer op de achtermuur van het boenhok dat er ooit tegenaan gebouwd stond.

Na een grondige verbouwing is de 'rouw- en trouwdeur' weer in ere hersteld.

Bekijk je de foto's dan heeft de tijd niet stilgestaan en is er 'Bij het Spoor' erg veel veranderd.

J.F. Teeuw-van der Plas

Winkels op de Buurt

De heer G. Sluimer sr. van de schoenwinkel heeft nog enkele opmerkingen die van belang kunnen zijn voor de lezers van het boekje "Winkels op de Buurt".

Blz. 14: Weduwe Sluimer is onjuist. S. Sluimer moet J. Sluimer zijn.

Blz. 46: Is 1937 wel juist?

Blz. 52: H. Vogel verkoopt gasflessen (butagas) en butagaskookstellen.

Blz. 54 : Rijkaart ijsverkoop! (de ijsstaven bracht Den Dikken vanuit Gorinchem).

Blz. 64: Eggert Vogel maakte visbakken (viskisten) schoon.

Nog een reactie van Gert Romijn: Op blz. 49 zou het vraagteken Mien de Vos zijn.

Reacties op de dvd Bommen op de Buldersteeg

Rectificatie: Op blz. 7 van het zomernummer staat een verkeerde naam. Op de foto staan *Gert Romijn* en *Rinus Vaarwater*. Dus geen Riens Lagewaard, dat is een Sliedrechter die hier niets mee te maken heeft. Foutje van de redactie.

Willy van Vliet en haar man, beiden Hardinxvelders van 1940 en 1946, hebben de dvd gezien bij hun zwager, maar wilden hem zelf hebben. Waar ze nu wonen stond niet in de mail. Zij hebben intussen een dvd in De Knop gekocht.

Klaas Egas uit Lisse schrijft: "Hierbij zeg ik u hartelijk dank voor de mij toegezonden dvd. Ik vind dat hij ontroerend en mooi is gemaakt en de betrokken 'vertellers' recht doet.

Zelf ben ik niet van Hardinxveld, maar mijn overgrootvader wel. Genealogisch speurwerk heeft me dus in uw dorp en Historisch Centrum gebracht. Uw publicaties neem ik met interesse door; sommige leveren me illustraties bij mijn 'familieverhaal'."

Piet Swets: "Zojuist de dvd gezien. Heel mooi en duidelijk verhaal. Goed in beeld gebracht. Vooral Eeltje in Boven-Hardinxvelds dialect vond ik heel mooi. Gert, je mag trots zijn op het resultaat."

Leo Mostert: "Zojuist de dvd ontvangen. Als geboren Sliedrechtenaar maar al jaren in Boven-Hardinxveld woonachtig, heb ik de verhalen al vaak gehoord, o.a. van Rinus Vaarwater en van Lange Leen.

Wij waren zeer onder de indruk van deze documentaire met de juiste muziek. Compliment!"

Eline Lohman: "Een heel indrukwekkende dvd. De man met koffie kon er goed over vertellen, uiteraard de vrouw ook. Het begin was mooi met die zwartwit foto's die omgeslagen werden. Mooie muziek ook!"

Andries Vaarwater uit Assen: "Ik zag op internet dat er een dvd is gemaakt over het bombardement op de Buldersteeg. Mijn broer Rinus heeft zijn verhaal gedaan. Kunt u mij de dvd sturen?" Dat is intussen gebeurd.

Overige reacties

Er zijn reacties binnengekomen op de oproep om wat meer te weten te komen over het bombardement op het station in Giessendam. Zij worden met name genoemd in het voorwoord van de voorzitter.

Reacties op het artikel *Das Ende* heeft *Wim van den Herik* elders in dit blad verwerkt.

Correctie Kwartierstaat Van Wijngaarden van de heer N.J. Bruyniks:

"No. 46 is niet geboren op 08-05-1799, maar op 15-11-1789. In zijn huw. acte staat duidelijk dat hij 28 jaar was. De gemelde Jan Versteeg was weliswaar een jonger broertje van hem. Deze laatste overleed te Giessendam op 24-07-1836. Dat er in het gezin twee Jannen voorkwamen, was geen uitzondering. Beide grootvaders van deze jongens heetten Jan. Ik ben wel eens tegengekomen dat er in een gezin drie jongens Johannes heetten. Bij het huwelijk van een van de drie waren de anderen getuigen, een Jan, een Hannes en een Johan."

Vragen

Wij krijgen vaak aanvragen voor uitverkochte publicaties. Een oproep voor: 'Merwedegijzelaars', 'Parlevinkers', 'Rondom de Giessen', '100 jaar boemelen', 'Ievers tussen Kaai en Klove', 'Herinneringen uit oorlogstijd', 'De watersnood van 1953', 'De 50e mei' en 'De Peulenstraat in 1950.'

Een vraag van *Ada de Jong*.

Zij bezit papieren en oude eigendomsbewijzen van de boerderij Buitendams 414-416 (C256).

Zij wil weten welke percelen hooi- en weiland bij de

boerderij hoorden. Daar hebben we de kadastrale kaarten voor.

Agnes Doornbos uit Nijmegen schrijft het volgende:

"Deze zomer heb ik de Peulenstraat, De Wiel en de omgeving bezocht. Helaas was uw pand gesloten. Ik heb ook kennis gemaakt met de sluiswachter van de Giessen, die wist veel te vertellen.

Mijn oma, mevrouw De Jong-Langeveld heeft in de Peulenstraat een kruideniers-winkeltje gehad. Zij is begraven vlak bij de kerk. Tijdens de begrafenis luidden de kerkklokken en mijn vader Klaas Doornbos hield een toespraak. Er zijn vier kinderen, Theunis de Jong, Cornelia de Jong, getrouwd met Albert Prins de zoon van ds. Prins uit Hardinxveld, Maria de Jong en Nel de Jong, getrouwd met

Michelsen, de zoon van de stationschef in Giessendam.

Zij zijn alle vier elders gaan wonen. Heel vaak kwamen ze terug naar de Peulenstraat waar zij zijn opgegroeid en waaraan zij zoveel herinneringen hebben bewaard. Ook noemden zij De Wiel, waar overmatig huisraad in werd gegooit! Als klein meisje en dochter van Marie Doornbos-de Jong, mocht ik altijd mee en ben zo-doende enigszins op de hoogte van het leven in deze bijzondere streek.

Ik ben nieuwsgierig geworden welke gegevens u mij kunt verschaffen?"

Telefoon 024-3602013

Als u wat meer weet te vertellen van het winkeltje enz. kunt u haar bellen.

Drie reacties op het artikel betreffende het boek "Das Ende"

Willem van den Heerik

Mevrouw J. Aan de Wiel schreef in een e-mail het artikel met interesse gelezen te hebben. Zij moest daarbij denken aan haar vader die in september 1943 met nog zes andere mannen van scheepswerf "De Merwede" naar Gustavsborg bij Mainz vertrokken. Daar werden zij op een plaatselijke scheepswerf te werk gesteld. Haar vader schreef e.e.a. op in een reisverslag en zij vraagt zich nu af of er door betrokkenen meer herinneringen zijn vastgelegd. De metgezellen van haar vader, Jan aan de Wiel, waren Jacob Tromp, T. Kooy, L. van der Plas, Adriaan Egas, Arie Both en Arie de Leeuw. In dit verband zouden wij graag meer te weten willen komen van met name genoemde personen over de tijd die zij in Duitsland doorbrachten.

Jan Bosman

De tweede reactie betreft die van de heer A. Bosman uit Ridderkerk, die ons een gedetailleerd verslag uit de nalatenschap van zijn vader Jan Bosman overhandigde. Jan Bosman behoorde tot de groep van twintig man die voor de Reichsbahn in Innsbruck moesten werken. Zijn verhaal sluit naadloos aan op de omschrijving van Dirk van Wingerden, in "Das Ende" verwoord. Ook geeft het dagboek een inzicht in het traject dat de trein vanaf Zwijndrecht tot Dachau volgde, door zijn opsomming

van ruim dertig plaatsen die tijdens de reis gepasseerd werden. Daarenboven noteerde hij nog eens zestig plaatsnamen van dorpen en steden die op de terugreis per auto, durende van 4 mei tot hun aankomst in Parijs op 8 mei 1945, werden gepasseerd. Daarna moesten zij in Beaune-la-Rolande, in de buurt van Orléans, repatriëring naar Holland afwachten en kwamen zodoende op 2 juni 1945 weer thuis. Over het overlijden van Gijsbertus Hendrikus Schilthuizen tijdens hun verblijf in Innsbruck schrijft hij het volgende:

Woensdag 14 maart 1945

Vanmorgen om 10 uur is Bertus Schilthuizen, afkomstig uit Dordrecht, naar het ziekenhuis vervoerd. De dokter constateerde dat hij zwaar ziek was. 's Middags kwam een man uit het ziekenhuis zeggen dat het niet goed met hem ging. Toen zijn wij meegegaan met hem naar het ziekenhuis. De dokter zei dat hij om 14.00 uur minder geworden was. Hij is om 17.00 uur overleden.

Maandag 19 maart 1945

Om 3 uur zijn wij naar de begraafplaats gegaan waar B. Schilthuizen werd begraven. We kwamen daar ongeveer na een half uur lopen aan. Bij aankomst werd de klok van de kapel geluid en de kist door de dragers naar binnen gedragen. Een predikant sprak naar aanleiding van Hebr. 13:14. Daarna werd de kist grafwaarts gedragen, waar de dominee weer sprak en een schepje grond op de kist wierp. Daarna hebben wij allen om de beurt daar ook een paar schepjes grond op gedaan. Na afloop van de plechtigheid gaf de dominee ons allen een hand en vertrokken wij weer huiswaarts.

Uit zijn verslag is op te maken dat hij samen met Gerrit Hoefnagel en de zes mannen, die uiteindelijk in Ludwigshafen am Bodensee terecht kwamen, gelijktijdig uit Innsbruck was vertrokken. Na hun verblijf in Bregenz of Radolfzell moeten hun wegen gescheiden zijn. Verder worden nog enkele nieuwe namen genoemd, zijnde: Arie de Bes, Marinus Bas, A. van de Markt en 2 jongens van Keesmaat, voor zover bekend allen afkomstig uit Alblisserdam. Ook over deze personen zouden wij graag informatie ontvangen.

Als derde reageerde de heer P. Roomer uit Oud-Alblas, die bezig is met een transcriptie van de brieven, afkomstig van de dwangarbeiders Jan en Jacobus Visser uit Alblisserdam, waarvan de laatste via Dachau en Ham-

burg terecht kwam in Denemarken. Ook hij noemde enkele namen, zoals:

Janus Forman, Kees den Boef, Jo Veen, Jo Klein, Pleun Stout, Henk Herwig, Jan Verkerk, Teus en Huib van den Herik, Plezier en Dirk Verboom. De laatstgenoemde woonde destijds in Oud-Alblas, de overigen waarschijnlijk afkomstig uit Alblasterdam. Ook hier weer de vraag om meer informatie betreffende deze personen.

Voor alle reacties onze hartelijke dank! Tevens dank aan de Historische Vereniging West-Ablasserwaard voor de aandacht over het artikel "Das Ende" in hun Kwartaalblad.

Waarschijnlijk zullen er meer verhalen bewaard zijn gebleven dan men kan vermoeden.

Daarom zou ik in dit kader willen vermelden dat mij door Kees Cleton uit Emmen een dagboek ter inzage werd gegeven, geschreven door Hendrik Paans, destijds wonende in de Akkerstraat te Boven-Hardinxveld. Hierin vertelt hij over de dagelijkse gang van zaken tijdens zijn dwangarbeiderschap en dat van zijn lotgenoten. Hij werd op 9 januari 1945 met hetzelfde transport als dat van de mannen beschreven in "Das Ende" afgevoerd naar het arbeiders doorangslager Rothschaige in Dachau. Het dagboek beslaat 202 bladzijden en daarin wordt vanaf de dag van vertrek tot op de dag van thuiskomst, op 22 juni 1945, alle wel en wee beschreven. Na indeling werd hij te werk gesteld in Grosshesselohe en verbleef ook in Mittersending, een voorstad van München.

Misschien leveren de ruim dertig namen die hij in het boek noemt en hieronder volgen, wederom belangrijke informatie op. Te weten:

Uit **Hardinxveld:**

Arie Verschoor, Arie Gert Hoornaar, Piet den Breejen (werd later afgekeurd en mocht naar huis), Hoogen-

doorn, Wim Blom, J. van 't Verlaat, Leen den Breejen, Jan Swets, Bertus Huisman, ene Jan Willem, Cees de Heer, Cees Breur, Wout Boerman (was van beroep timmerman), Klop (boven de Buurt), Jan de Mik en Rinus Stassen (mocht ook naar huis).

Uit **Giessendam:**

De broers Koos en Dirk Verheul en Cees Noorloos (was timmerman).

Uit **Sliedrecht:**

Jan van Heteren, Wim Vet en Wout Nederlof.

Uit **Dordrecht:**

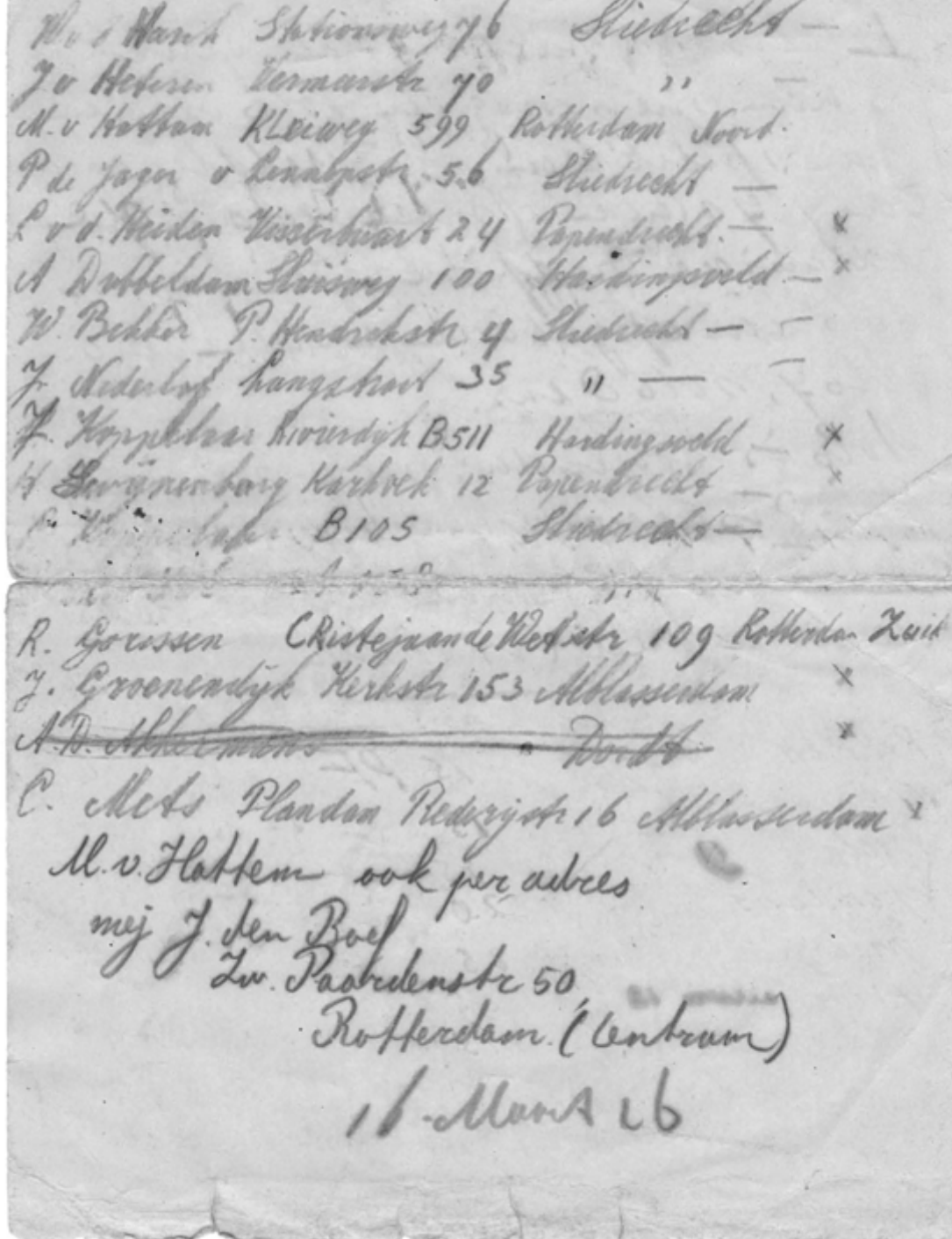
Teun Heteman en ene Floris.

Uit **Gorinchem:**

Jo Bakker en Wim Kelderman.

Uit **Rotterdam:**

Frans van Essen, Herman Vink, Leo Mulder (overleed in

Namenlijst van W. v.d. Heerik sr.

57		1945				
Cause Sub- Nr.	Einlaufs-		Gegenstand			Last Protokoll Nr. Geb.-Datum
	Sterbe	Tag Stunde	Namen der (des) Verstorbenen	Stand u. Beruf	Geburtsort	
111	14. III	17 45	Schilthuizen Gysbertus	Hilfsarbeiter	Vlissingen Holland	17. 12. 1925

1945		57				
Cause Sub- Nr.	Einlaufs-		Gegenstand			Last Protokoll Nr.
	Wohn-	Tag Ort	Sterbeort	Krankheit	Empfang d. H. Sakramente	
-	Stk.	Stk.	Stk.	Meningitis epidemica, Kreislauferenzen	Stk., hl. Öl, Abk.	
	Lager R.B. Waldbahnhof	psych. Klinik				

Overlijdensakte G.H. Schilthuizen

München op 2-2-1945), Piet Borsje (geboren in Sliedrecht), Frans K, Henk Overbeek, Piet Kraal, ene Nick en Harry.

Verder worden genoemd, Daan Hooikaas, Pieter Verhagen en Dirk van Bennekom, waarvan de woonplaats niet duidelijk is.

Als laatste put ik uit eigen archief om namen van dwangarbeiders toe te voegen, opgetekend door mijn vader. Hij was ook onderdeel van hetzelfde transport en verbleef in hoofdzaak in het Reichsbahn Gemeinschaftslager te Gernlinden, maar moest later ook van daaruit in München werken. Al snel werden twee van zijn kameraden uit Sliedrecht, G. de Gruiter en Van Willigen, na aankomst in Dachau overgeplaatst naar Hamburg. Verder noemde hij met naam en adres:

Uit **Hardinxveld:**

Dubbeldam, Sluisweg 100 en J. Koppelaar, Rivierdijk B 511.

Uit **Sliedrecht:**

J. van Heteren, Vermeerstraat 70; P. de Jager, van Lennepstraat 56; W. Bikker, Prins Hendrikstraat 4; J. Nederlof, Julianastraat 35 (tijdens de oorlog Langstraat genoemd); Koppelaar, Wijk B 105 en iemand uit Wijk A (verder onleesbaar).

Uit **Papendrecht:**

C. van der Heijden, Visschersbuurt 24 en H. Swijnenburg, Kraaihoek? 12.

Uit **Alblasserdam:**

J. Groenendijk, Kerkstraat 153 en C. Mets, Plandam? Reederijstraat 16.

Uit **Rotterdam:**

M. van Hattem, Kleiweg 599 (ook per adres mej. J. den Boef, Zw. Paardenstraat 50) en R. Gorissen, Christiaan de Wetstraat 109.

Zo hoop ik uit reacties aanvullende informatie te verkrijgen over dit stukje geschiedenis en meer te weten te komen over de Dordtse dwangarbeider Gijsbertus Hendrikus Schilthuizen.

Zijn naam noemde ik al in het Mededelingenblad van deze zomer en komt ook voor in het hiervoor omschreven dagboek van Jan Bosman. In een moeizaam contact met de Oorlogsgravenstichting (na ruim een half jaar wachten zelf telefonisch contact gezocht) blijkt dat hij door hen niet als dwangarbeider gezien wordt. Inzicht in zijn dossier is alleen voor familieleden weggelegd, was hun commentaar; dus blijft de speurtocht naar zijn persoon doorgaan om hem zo mogelijk te rehabiliteren, want iemand moet toch iets meer van hem afgeweten hebben.

Activiteiten van het bestuur

J.F. Teeuw-van der Plas

Maandelijks vergaderingen

Eens per maand vergadert het bestuur in het Historisch Informatie Centrum (afgekort HIC), Peulenstraat 243 te Hardinxveld-Giessendam.

Wekelijkse opening van het HIC

Het HIC is elke zaterdag van 10.00-12.00 uur open. Ook tijdens vakanties. Er zijn o.a. ook antiquarische boeken uit de Reeks te koop die nieuw al uitverkocht zijn. Er kunnen foto's worden bekeken en archiefstukken ingezien. Voor kopietjes en fotoafdrukken wordt een bijdrage gevraagd. Wilt u meer foto's, dan kunt u een usb-stick kopen waarop deze worden opgeslagen. Op onze computer staan meer dan 3000 foto's.

Hebt u echter bijzondere of uitgebreide vragen op genealogisch gebied, dan kunt u gebruik maken van de hulp van de leden van de 'genealogische werkgroep'. U dient hiervoor een afspraak te maken. Contactpersonen zijn Jan Dubbel-dam en Gerrit Ambachtsheer. U kunt uw vragen stellen via de website www.hv.hardinxveld-giessendam.nl

Uitbreiding van de genealogische zoekmogelijkheden

Heeft u plannen om een stamboom van uw eigen familie op te zetten, dan zitten we voor u klaar in de bibliotheek van Hardinxveld-Giessendam, Pietersweer 34. Dit is op de *eerste vrijdagavond van de maand van 19.00 tot 20.00 uur*. Hier kunt u zonder afspraak binnenlopen.

In de bibliotheek zijn de akten van de burgerlijke stand van Hardinxveld en Giessendam vanaf 1812 in te zien.

Het is mogelijk daarvan een afdruk te maken zodat u thuis de gegevens aan uw stamboom kunt toevoegen. Wij informeren u over een computerprogramma om op simpele wijze een stamboom op te zetten en familiefoto's toe te voegen.

Voor verdere informatie, zie de website van de Historische Vereniging Hardinxveld-Giessendam. www.hv.hardinxveld-giessendam.nl

Etalages en vitrines

Om de zes weken worden de etalages van het HIC en een vitrine in het RAP-gedeelte van de bibliotheek aan de Pietersweer ingericht met materialen die betrekking hebben op historische en/of actuele onderwerpen. De laatste zes weken is er een verzameling oude miniautobussen te zien met attributen die door de heer Roerbag uit Sliedrecht ter beschikking is gesteld. Dit ter gelegenheid van het nieuw verschenen boek over het busverkeer.

Mededelingenblad

In juli 2013 verscheen het zomer-nummer jaargang 35, nr. 1. Het blad verschijnt tweemaal per jaar en wordt gratis verzonden naar de meer dan 900 leden van de Historische Vereniging in binnen- en buitenland.

Leden

Al enkele jaren schommelt het aantal leden tussen de 950 en 1000. Wat zou het fijn zijn als we het duizendste lid konden inschrijven. De stand is (mede door overlijden) gedaald naar 934, waarvan er 5 in het buitenland wonen, 213 elders in het land en 716 in en rond het dorp.

Wellicht kent u iemand die de Historische Vereniging een warm hart toedraagt, maar nog geen lid is. De contributie is laag en wat u er allemaal voor krijgt...

Kom op jonge Hardinxvelders en Giessendammers, meldt u aan!

Braderie

Op 15 juni was het weer heel gezellig in de Peulenstraat. De Hardinxveld-Giessendamse jaarlijkse braderie is een festijn waar in de regio naar wordt uitgekeken. Rondom het HIC was het inderdaad een drukte van belang. Foto's kunt u nog zien op de website.

Open Monumentendag 2013

De Open Monumentendag op 14 september was een succes. Moesten we vorig jaar (2012) de activiteiten afblazen, dit jaar haalden we de voorpagina van Het Kompas. Het thema 'Macht & Pracht, daar konden we wat mee. Herberg De

Witte Zwaan had zijn deuren geopend en er zijn een paar honderd gasten binnengelopen om de pracht en praal te zien in dit monumentale pand. In een van de kamers waren tafels gedekt met een zeer oud servies, dat in bruikleen was gegeven door Freke Cor-ten, lid van de Vereniging.

De landelijke opening in Utrecht op donderdag 12 september was ook de moeite waard. Alle commissieleden van de Open Monu-

mentendag uit het hele land (ook die van Hardinxveld-Giessendam) waren uitgenodigd in het hart van de historische Domstad. De officiële opening werd ingeluid door de minister van onderwijs, die na haar openingsrede in de Domkerk letterlijk aan de bel trok. Toen begonnen alle klokken van de tientallen torens in de stad te beieren. Een zeer imponerend geluid, het zware galmen van vooral de grote klokken in de Domtoren. Een van de bestuursleden kan er over meepraten.

Honderd jaar School met de Bijbel – Regenboogschool - Boven-Hardinxveld 1913-2013

Op 1 oktober 1913 is de School met de Bijbel in Boven-Hardinxveld opgericht.

Dit jaar, honderd jaar later, werden de festiviteiten gestart op 12 oktober.

Het was een perfect georganiseerd feest voor alle bestuursleden, leerkrachten en leerlingen, oud en jong. 's Morgens een herdenkingsdienst in de Hervormde Kerk op de Buurt, waarin op gepaste wijze werd herdacht hoe de school in de afgelopen honderd jaar reilde en zeilde.

De heer J.W. Sluimer, die in deze eeuw de meeste jaren bovenmeester is geweest, las een Bijbelgedeelte en ds. G.C. De Jong (oud-leerling) hield de meditatie. Er werden dankliederen gezongen en muziek gemaakt door leerlingen en leerkrachten van de school.

's Middags een reünie voor alle oud-leerlingen en -leerkrachten.

Het feest op school duurde een week en ik wil u het mooie lied dat ook in de kerk werd gezongen, niet onthouden:

*Feest, feest, 100 jaar bestaan!
Duizend voeten zijn er heengegaan;
Naar de School met de Bijbel zoals 't eerst werd genoemd,
School Sluimer en als laatste werd het "De Regenboog" genoemd.*

*Daarom: kleuren, slingers en ook veel verhalen,
Deze kunnen wij nog altijd achterhalen.
Zoals schrijven met een pen, en tekenen op een lei.
Als je stiekem zat te spieken, ja dan was je er echt bij.
Met een lat op je vingers, als je niet goed schrijven kon,
Naar de plee- die stond toen buiten-door de kou of hete zon.*

*Daarom: kleuren, slingers en ook veel verhalen.
Die kleuren: die de regenboog doen stralen.
De slingers, voor het feest omdat wij 100 jaar bestaan.
Verhalen die van oud tot jong door Boven - Hardinxveld gaan.*

*Tollen met een tol op 't plein, nog even bokje wip,
En popelillen met twee stokjes was toen heel erg hip.
Ook elastieken, paal en bok en springen met een touw.
Ja in die tijd geen telefoon, toen leerden zij nog gauw.
De motoriek was beter omdat men toen meer bewoog;
Slootje springen, hoelahoep, een bal die door de ruit heen vloog!*

*Daarom: Feest, feest, 100 jaar bestaan,
Duizend voeten zijn er heengegaan;
Naar de School met de Bijbel zoals 't eerst werd genoemd,
School Sluimer en als laatste werd het "De Regenboog" genoemd.*

*En nu is het versje uit over die mooie honderd jaar,
Maar wij vieren en wij feesten nog wat door hier met elkaar.*

School met de Bijbel, klas 6 van 1950. Tweede rij in het midden Johan v.d. Bout, bestuurslid.

Erfgoeddag 2013

Op 1 november zijn twee bestuursleden, mevrouw Van de Bree-Ooms en mevrouw Teeuw-van der Plas met het openbaar vervoer naar Ouddorp gereisd. Hoe dat zo kwam?

Jaarlijks organiseert het Erfgoedhuis Zuid-Holland een provinciale Erfgoeddag voor gemeenten, bestuursleden en vrijwilligers van culturele instellingen.

Het thema was Openbaar Vervoer, laat je vervoeren, en dus werden zij in een 60 jaar oude (volle) autobus vanaf Rotterdam naar het Museum RTM in Ouddorp vervoerd. Heel knus en gezellig met beslagen ramen toerend door Goeree-Overflakkee.

De toespraken en workshops (in de heerlijk verwarmde tramrijtuigen, rooken verboden..) waren interessant en natuurlijk hebben we ons nieuwe boek over het Autobusverkeer gepromoot. Het had succes, want bij de presentatie van het boek was Marloes Wellenberg aanwezig, (webredacteurgeschiedenisvanzuidholland.nl). Op de website van Erfgoedhuis staat een mooi verslag van de presentatie.

Onvoorstelbaar wat de vrijwilligers van het RTM museum presteren. De oude tramrijtuigen restaureren, bijhouden en ze ook nog laten rijden, op stoom! Compliment voor de organisator Evelien Masselink van deze geslaagde Erfgoeddag 2013.

Najaarslezing

Op 21 november werd in de bibliotheek aan de Pietersweer 34 de jaarlijkse najaarslezing gehouden.

De lezing werd verzorgd door de heer W.W. Wijnen, algemeen directeur van Barst Glas - en Schilderwerken in Hardinxveld-Giessendam. Het onderwerp "Behoud gaat voor vervanging", was actueel, want Wijnen, bekend als restaurateur van glas en smeedwerk, kon ontzettend veel over zijn werk vertellen. Met name over het huis Peulenstraat 139. Dat pandje heeft hij volledig gerestaureerd en het is een plaatje geworden en ... woonbaar!

Het was een interessante en genoeglijke avond voor de bijna honderd bezoekers.

Walter van Zijderveld en Theo Boerman

Presentatie boek "Autobusverkeer in de Alblasserwaard en Vijfheerenlanden 1905-1945"

Deze vond plaats op vrijdag 22 november in de (koude) garage van autobusbedrijf Gebroeders Verschoor, gelukkig wel met warme drankjes en hapjes en een hartverwarmende toespraak van wethouder Theo Boerman. Hij overhandigde het eerste exemplaar aan de schrijver Walter van Zijderveld, met de volgende woorden:

Dames en heren,
Het spiegelbeeld van een Historische Vereniging is een Toekomst Vereniging. De eerste verdiept zich in het verleden. De laatste in de toekomst. Maar is het nu ge-

makkelijker te schrijven over het verleden of over de toekomst? Dat vroeg ik me wel aftoen ik het boek 'Autobusverkeer' doorbladerde. Mijn conclusie is dat schrijven over de toekomst gemakkelijker is. En wel om een aantal redenen. Watje schrijft over de toekomst is niet verifieerbaar. Niemand kan zeggen het is goed of fout. Volledig of onvolledig. De enig bron die je hoeft te raadplegen is je dikke duim. Je hoeft geen archieven af te struinen. Niet te reizen, al of niet met de bus, om materiaal te verzamelen. Maar genoeg hierover. Een Historische Vereniging houdt zich met het verleden bezig. En het boek dat deze middag wordt gepresenteerd is daar het klin-kende bewijs van.

» Ik kwam op de genoemde gedachten bij het doorbladeren van het boek 'Autobusverkeer in de Alblasserwaard en de Vijfheerenlanden 1905 - 1945'. Een lijvig boek. Met achterin een indrukwekkende lijst van geraadpleegde en geciteerde bronnen. Een verantwoording van de herkomst van illustraties en een heel aantal bladzijden gevuld met bronnoten. Wat een werk is er besteed aan dit boek door de schrijver Walter van Zijderveld. En denk niet dat het droge kost is.

De schrijver is er in geslaagd een boek te schrijven dat loopt als een trein. Excuses moi, dat loopt als een bus. Een boek voorzien van een prachtig omslagontwerp van de Hardinxveldse kunstenaar Evert van Lopik en verlucht met talrijke foto's, plattegronden, dienstregelingen en wat dies meer zij.

Ik heb altijd het gevoel dat het leven vroeger kleurrijker en gevarieerder was dan vandaag de dag. Stel je voor dat je het busvervoer over de afgelopen 5 jaar zou

'Wild-West' jaren genoemd. Heerlijk. Toen kon bijna alles. Felle concurrentie. In de dienstregeling. In de routes. Op de markt in Dordt werden 10 verschillende autobusondernemingen geteld. Maar ook gewoon op de dijk. Inhalen van je concurrent. Die daarop harder ging rijden. Met ongelukken tot gevolg.

Veel autobusondernemingen hadden een naam die begon met 'eerste' De Eerste Dordrechtse Autobusdienst De Eerste Giessendamse Autobusdienst De eerste Sliedrechtse Autobus Onderneming

De ondernemingen kwamen en gingen. Opgaan blinken en verzinken. Sommigen hielden stand. Niet meer als lijndienst, maar als touringcarbedrijf. Ook de onderneming waar we nu te gast zijn. Gebrs. Verschoor. Begonnen in januari 1924 met de dienst Giessendam-Gorinchem. Met de wonderlijke naam 'Heen en Weer'

In een tijd van roken en smoken werd het roken in de bus verboden. In Hardinxveld

Zo kon het gebeuren dat de vergunning voor de concessie der NV E.S.O.O. (Eerste Sliedrechtse Omnibus Onderneming) door Ged. Staten werd ingetrokken. Gevolg: oprichting van een actiecomité. Later is het goed gekomen en ging de E.S.S.O. verder onder de naam Twee Provinciën. Dames en heren. Ik zou nog veel kunnen citeren, maar leest u zelf. Het is een goede gedachte geweest van De Historische vereniging HG om dit boek te laten verschijnen bij haar 35 jarig jubileum. Een grote vereniging. Meer dan 900 leden. Naar ik begreep niet alleen uit Hardinxveld-Giesendam, maar uit de hele wereld en omstreken.

Ik wil de vereniging van harte feliciteren met het jubileum. Maar ook met de schrijver van het boek, de heer Walter van Zijderveld en de vormgever Evert van Lopik. Als lid van de vereniging hoeft u niet in de buidel te tasten. Het boek is voor hen gratis. Waar vind je dat nog! Een kleine aanmoediging van mijn kant om de verenigingskas te gedenken met een gift. Dames en heren ik ga nu graag over tot de officiële overhandiging van het eerste exemplaar van het boek aan de schrijver.

Er werden daarna nog boeken verkocht, ook aan zusterverenigingen uit de regio Alblasserwaard en Vijfheerenlanden.

beschrijven. Dab zou het in Hoornaar gaan over Arriva, In Gorinchem over Arriva, in Dordt over Arriva en in Alblasserdam over Arriva. Niet ten nadele over Arriva natuurlijk. Maar het zou een heel ander verhaal worden dan in dit boek.

Een aantal zaken vielen mij op in dit boek. De jaren tot en met 1926 worden de

op 11 maart 1925 gevolgd door Sliedrecht in juni van dat jaar.

En er werden forse boetes uitgeschreven bij overtredingen. Hfl 5 of 5 dagen hechtenis. Vechtpartijen kwamen ook voor en waren aanmerkelijk duurder.

Na 1926 werd het allemaal wat anders. Er kwam een provinciaal vergunningsstelsel.

Het geslacht (van) Mui(j)lwij(c)k

Enkele wetenswaardigheden (5)

Arie Verhoef

Al een aantal keren zijn onder bovenstaande titel wat artikeltjes geschreven over dit vooral in de Alblasserwaard bekende geslacht. Soms leuk, soms minder leuk, maar wel altijd goed om te weten.

Deze keer een geruchtmakende affaire uit 1620 die door de familie met alle kracht getracht werd in de doofpot te stoppen. Het gaat hier om broer en zuster Peter en Aefghen van Muijlswijk, kinderen van Jan Matthijsz van Muijlswijk en Digna Jandr Dionijs. Door de dienstmeid van de familie werd op een gegeven moment verklaard dat broer en zuster met el-

kaar onder de dekens kropen. Een echte incest-affaire dus.

Nooit heb ik dat gevonden bij mijn onderzoekingen naar het geslacht van Muijlswijk, totdat van de hand van de heer Van Dijk op 28 augustus 2013 een artikelje verscheen in de Gorcumse Courant.

De heer Van Dijk, werkzaam op het Regionaal Archief Gorinchem, schrijft min of meer regelmatig artikeltjes onder de kop "Anekdote uit de oude doos" in de genoemde courant. Hij voorziet deze dan van een persoonlijke noot.

Het artikelje van 28 augustus 2013 luidt als volgt:

ANEKDOTEN UIT DE OUDE DOOS
Contradictie

SC 28-8-2013

René van Dijk plukt verhalen uit de rijke Gorcumse geschiedenis. Verhalen uit vervlogen tijden, die vaak verrassend veel doen denken aan het leven van tegenwoordig.

Dallas kent de families Ewing en Barnes, de driehoek Hoornaar-Hoogblokland-Noordeloos de families Van Muijlswijk en Van Nes. Generaties lang bezaten ze allebei onafzienbare landerijen en wisselden bestuursbaantjes onderling af. Hiertussen ontplofte in 1620 een bom. Een 20-jarige ex-dienstmaagd van Pieter en Aafken van Muijlswijk, ene Maritgen, beweerde dat dezen, samenwonend broer en zus, hèt met elkaar deden. Thuis en in erge vrienden. Direct zag een singer-songwriter er in kroegen brood in. Gealarmeerd prangde de Gorcumse drossaard (officier van justitie) Maritgen 't officieel te bevestigen. Want incest was strafbaar. Ja echt, ook 'n broer des koppels wist ervan, doch zweeg bevreesd. Haar verklaring ondertekende Maritgen met een kruisje, want schrijven kon ze niet. Ze was inmiddels weer ingetrokken bij haar vader, de brave

koster van Kedichem. Daar doemden op de predikant en een ouderling van Hoornaar, de woonplaats van het koppel. Ze hadden deze verre reis ondernomen om Maritgen, die net de koeien ging melken, op het hart te drukken de verklaring niet in te trekken. Echter dat deed ze toch. Misleid door een advocaat en een notaris uit Gorcum belandde ze te Noordeloos, buiten het Gorcumse rechtsgebied. Aldaar bedreigd met opsluiting onderin de kerktoren, de lokale gevangenis, bewoog de plaatselijke drossaard haar ertoe te verklaren dat diens Gorcumse collega haar geïntimideerd had. En ziet, nu wist ze van het koppel niets dan eer, deugd en vroomheid. Ach ja, soms was Pieter ziek en soms Aafken, en dan verzorgden ze elkaar. Vele getuigen bevestigden dat bij die notaris. Vrijgelaten belandde Maritgen wederom bij de Gorcumse drossaard. Ze trok de Noordelose verklaring in en gewaagde van intimidatie. Maar getuigen, ook hier aan de tand gevoeld, wisten van niets.

Bron: RAG 204, a. 122-125, 127; Not. 3974, 13-4-1620; Noordeloos 925, f. 147v-149v.

Nieuwsgierig geworden ben ik naar het Archief getogen om aldaar zelf eens te gaan kijken wat er precies gebeurd is destijds in 1620. De stukken geven daar helaas geen sluitend antwoord op. Of er iemand veroordeeld is, welke straf etc. blijft verborgen.

Duidelijk werd wel dat de aanstichtster van het onheil, Maritgen (Cornelisdr), geen gemakkelijke tijd moet hebben gehad. Zij werd min of meer ontvoerd en naar Noordeloos meegenomen om haar beschuldigende verklaring, afgelegd bij de Drossaert in Go-

rinchem, onder zware dreigementen van opsluiting in de toren van Noordeloos, in te trekken. Later werd zij weer gedaagd door de Drossaert om haar eerdere verklaring toch gestand te doen.

Intussen had de Schout van Hoornaar, Anthonis Dionijs van Muijlwijck, ook al actie ondernomen en liet hij een notariële verklaring opstellen waarvan de samenvatting als volgt luidt:

NA Gorinchem 3974 dd.13-4-1620:

Anthonis Dionijsz van Muijlwijck schout te Hoornaar oud 52 jaar en Lenert Rochusz gesworene van Hoornaar oud 48 jaar verklaren: idem, Maijke Cornelisdr van Kedichem oud 21 jaar, Geertje Adriaensdr wonende op Blokland 26 jaar, Jan Hermans wonende op Lakerveld 19 jaar, Judith Cornelisdr wonende op de lage Giessen 28 jaar, Peter Cornelis wonende op Heukelum 25 jaar, allen gewoonnd of gewerkt hebbende bij requiranten verklaren dat Pieter en Aefke Janse van Muijlwijck verm. wonende te Hoornaar altijd vroom leven. getekend door Lenert Willems en Lenert Rochusz.

Er zijn verder ongeveer 11 bladzijden tekst waaruit het verhaal gereconstrueerd kan worden. Op deze plaats volsta ik met de tweede verklaring bij de Drossaert, waarmee Maritgen haar eerste verklaring gestand doet en getuigt van intimidatie en bedreigingen door advocaat Vinck en de familie van Muijlwijck. Helaas is het handschrift van degene die deze verklaring opschreef niet van dien aard dat die gemakkelijk leesbaar is. In de "vertaling" die hierna volgt zitten dus nog veel onvolkomenheden. Ik houd me aanbevolen voor de puzzelaars onder u om dit te verbeteren.

Eerst de transcriptie:

Den eersten Julij 1620, coram
ende

Compareerde Maritgen Cornelisse jhv Van Kedichem out omtrent XXjaeren verstelt gedaecht zijnde om ten versoecke vande heere drossaert deser Stede en de lande van Arckel gensoleet te weren op de verclaringe ende depositie bij haer de xi Aprilis lestleden voor Schepenen deser Stede ten veltelijcke versoecke voordien selve heere Drossaert gedaen, de welcke ende nae dat haere deselve verclaring ende depositie van woorde tot woorde was voorgelesen, bij solempnele eede heeft verclaert ende geaffirmeert den innehoud vanden warachtich te zijn, ende daer bij te persisteren, verclarende voorts dat zij voorts haere verclaringhe ende depositie heeft gedaen vrijwilliglijk, sinpeelt, ende oprechtelijck, sonder eenige vrese, ofte oock daer toe bij ijemant gepersuadeert off geinduceert te zijn, maer dat d'selfs heere Drossaert haer tot meermalen ten tijde vant doen vande selve saeck verclaringe ende depositie met beleeftheit ende goede woorden vermaende ende aenteijckend dat zij de opregte waerheijt soude zeggen, ende haer consinentie niet besmette, daer bij voegende dat zij int minste niet en begeerde dat zij ijiet buijten de waerheijt zoude zeggen, off ijemant t'onrecht beswaeren Wijders verclarende de voorsz Maritgen Cornelisse jhv dat seekere
fijt nae tdoen vantselve haere verclaringe ende depositie mr Cornelis Vink Advocaet Abraham Kemp procureur ende Nijs Jan tijs (tussengevoegd van Muijlwijck) zijn gecome ten huijse van gijsbert
Gerits op hoornaer alwaer zij getuijge woonachtig was zeggende tegen hare getuijge dat zij eens melk daer op Slingelant ten huijse vande voorsz Nijs Jan tijs om aldaer te spreken met Peter Jan tijs van Muijlwijck ende Aefghen zijne zuster de welcke zijluijge seijde aldaer te ziin, twelck bij hare getuijge geconfonteel ende dien volgens mette anderen gegaen zijnde aen gisten melk schuijgt gehele wetende om olm te varen zoo zij getuijge meijnde, hebben voorsz personen gewilt ende haer gedwongen datse met selve nae Noordeloos moste van alwaer gecomen zijnde hebben op haer getuijge begeert datse aldaer zoude bekennen dat al tgunt zij alhier voor Schepenen ten versoecke van deselve heere Drossaert hadde getuijcht was

My dear Sir, 16th, Monday Sept
1866,

[illegible]

1107 Miniature

[illegible]

Verstaats ook doorp maatschij comen sy
 out in ontrent 4000000 fideel carbin
 rans of blakant tyen fideel sy fideel
 minllych gefort lere lere out sy brede
 gater sy fideel een minllych onderdoffe sy
 zyfter bly anding flegg, 6000000 fideel
 out feging niet 4000000 fideel feging

mit Spieß
und Dreifach
die z. z. z. z.
also mit Spieß
& Faust & Lösung

onwarachtich, ende alsoo zij getuijge dus weijgerde hebben haer geseijt datte alsdan haer hals zoude costen, ende datze haer opten toorn tot Noordeloos gevangen willen setten (tussengevoegd: met verscheidene andere dreijgementen die zij getuijge alsnu niet stelt of weet te verklaren) vant ...
zij getuijge zelv betreft ende verbaest zijnde haere aldaer voordien Drossaert ende Schepenen gedane zekere verklaringe, welcke verklaringen zij getuijge verclaert te reboren ende te soucken voor nul machteloos ende van onwaerde gelijkewijs als off die noijt bij haer ende waere gedaen geweest, alsoo zij getuijge bij eed als voren verclaerde doorden voorsz dreijgementen uijt verbaestseijt ende vrese tot Noordeloos al geseijt, ende verclaert te hebben dat denh advocaet Vinck aldaer beliefte te seggen ende dicteren sonder int minste te weeten wat het is geweest. Verclaerde oock voorts Maritgen Cornelis jhv Dat nu omtrent een jaer geleden Frederick Corvers wonend op Blocklant tegens Floris Jan tijs van

Muijlwijck geseijt heeft gehadt dat ziin broeder Peter Jan tijs van Muijlwijck ende Aeftgen ziin zuster bijde andere sliepen, ende dat voornoemde Floris daer tegens niet ende woort ende dorste zeggen.

Hoe het verder ook zij, Peter van Muijlwijck trouwde later met Judith Willems van Dalem. Zijn zuster Aefghen bleef ongehuwd.

Bronnen:
RA Gorinchem 204, a. 122-125, 127; Not. 3974, 13-4-1620;
Noorderloos 925, f 147v-149v

“Mijn dorp van toen”

Wil Koorevaar

In het boekje dat Sander van Beuzekom uitbracht in 2010, (ook vermeld in het Mededelingenblad onder Recensies) is zo mooi “van boogbrug tot over den Dam” beschreven.

Dat doet ook mij en vele anderen weer denken aan de fijne jeugd jaren in ons dorp.

Voor al de Peulenstraat en het Dijkse waren mooie speelplaatsen.

Varen met de jol van Sander op de Giessen, het Diepje bij Langeveld en de Snap Buitendams.

Zwemmen bij het Linge-Gemaal waar mijn broer Aart een angstig zwemavontuur beleefde.

Op de driesprong bij de groentezaak Henk Bongen waar sterke verhalen werden verteld. En de vele stoepen en erven waar je dan kon spelen: opzoekertje en voetballen. De bekende winkeliers zo als Bakker Benders, die de mooiste suikerbeesten maakte tegen Sinterklaastijd en de snoepwinkel van Theus Egas. Daar kon je voor vijf of tien cent al heel wat snoep kopen.

Giel de Jong, de melkboer, moest wel trap af en op bij de dijkhuizen, dat normaal was in die tijd, ook voor de bakkers en kruideniers. Was je een pakje boter vergeten, Giel de melkboer ging weer de trap op en af.

Tegenover ons huis had je café Topsy, waar nu de Rabobank staat had je slagerij Huib van der Hek, waar je kon zien hoe koeien geslacht werden. Het is al weer 60 jaar geleden en er is heel veel veranderd in ons dorp.

Wim Zonneveld had hier een lied over:

„Het Dorp”

Refrein:

*‘En Langs het tuinpad van m’n vader,
zag ik de hoge bomen staan.*

*Ik was een kind en wist niet beter,
dan dat nooit voorbij zou gaan.’*

Een dorpsvriend

Een dwarse burgervader

Van de heer Jan Nederveen uit Hardinxveld-Giessendam ontvingen wij een krantenbericht uit de Nieuwe Apeldoornse Courant uit 1928. Hij kreeg het artikel van een oude vriend van zijn overleden vader.

Hoe conservatief Giessendam in de jaren twintig was, kunt u lezen in het aansluitende gedichtje.

E COURANT VAN ZATERDAG 20 OCTOBER 1928. (Derde Bla

S In dit tijdperk van vooruitgang, Mèt, of ook wel zónder draad, Maar waarin toch zooveel mogelijk Alles liefst electrisch gaat, Blijkt men graag met medelijden Naar ons „poover” voorgeslacht, Dat toch over al die zaken In zijn droomen zelfs niet dacht, Kunnen wij het wel begrijpen, Dat er eens een tijd ook was, Waarin men zijn „Nieuwsberichten” Bij een olielampje las, Waarin, om elkaar te spreken, Men per trekschuit ruzien ging, Of wel in een diligencie Soms voor de verane-ring? Kunnen wij het wel goed vatten, Dat een zaak ooit kwam tot stand, Zonder dat een der partijen ’t Telefoonboek nam er hand? Telefoon? Ik zie U lachen, Lezer van den nieuwen tijd, Want gij meent, dat nu zoo iets toch Hier geen woord meer mag gewijd. Telefoon is ouderwetsch al, Zelfs een kied telefontert, Ja, ik weet het, waarde Vrienden, Dat niet ieder haar waardeert. Menigeen wil niet gestoord zijn Bij zijn studie (of... zijn bier, Want in ’t sluis-café- of bellen Schept óók meen’ge vrouw plezier). Doch door vele duizenden allen Wordt de telefoon geëerd Als een vinding, die men zeker Noode in deez’ eeuw ontbeert. Ja... zoo spreken wel de meesten Maar niet allen, naar wel blijkt Uit het kostelijke nederwtje, Dat er in de bladen prijkt. Immers in ’t welvaren’ plaatsje, — U bekend wis — Giessendam, Wilde men er niet van hooren, Dat de telefoon er kwam. Stil, ik zeg het niet volledig, Het protest was officieel, Want het Hoofd van de Gemeente, Wenschte ditmaal niet zijn deel. Uit de Giessendamsche Vroedschap Was de wensch reeds lang geuit, Dat men ’t huis des Burgervaders Aan de telefoon aansluit. Toen hij zich steeds bleef verzetten, Drong de Vroedschap er op aan: „Wilt gij zelf niet telfoneeren, Sluit ’t Gemeentehuis dan aan.”	Tal van leden dezer Vroedschap Pleitten voor een telefoon, Maar een zeer hardnekkig weig’ren Van den Praeses was hun loon. „Als er brand komt is het noodig. „Dat men toch ook bellen kan”, Riep een lid; de Burgemeester Snapte daar het nut niet van. „’t Is’ — zoo zei de Burgemeester — „Tot nu toe óók goed gegaan, „Daarom sluit ik, Mijneheeren, „Het Gemeentehuis niet aan.” Heel de Giessendamsche Vroedschap Mopperde en keek verstoord, Toen het woord des Burgervaders Op die wijze werd gehoord. Een der leden durfde ’t wagen, Om te wijzen op ’t gevaar, Als men hulp moest requireeren, En geen telefoon was daar, Maar het hoofd van de Gemeente Riep heel boos: „Nu allen stil, „Niemand kan mij tot iets dwingen, „Als ik soms niet bellen wil”. Heel de Giessendamsche Vroedschap Zweeg toen maar gehoorzaam stil Want „wat baten kaars en bril ooit Als de uil niet zien en wil?” Lezer, zoekt ge naar een plaatsje, Waar vooruitgang nog niet kwam, Wel, ga dan voor de variatie Eens naar ’t land’lijk Giessendam.	Maa: „E Doel Er „Gij „Il „Uw „D En He Het O Zij Ge Ma E Zij W Is E D’o Z Het N Wa M De W Ool N En
---	--	--

Uit:
Nieuwe Apeldoornse Courant van zaterdag
20 oktober 1928.

Kwartierstaat van Arie Koorevaar

Door Gerrit Ambachtsheer

Arie Koorevaar komt uit het grote gelijknamige Alblasserwaardse geslacht, waarin ook de schrijfwijzen Korevaar, Corevaar en (wat verder terug) Corevaer en Coorenvaaer voorkomen. Zijn directe afstammingslijn voert ons van Boven-Hardinxveld naar Giessendam, Wijngaarden, terug naar Neder-Hardinxveld, om vervolgens via Molenaarsgraaf, Ottoland en Groot-Ammers in Hoornaar uit te komen zo halverwege de 16e eeuw. De oudst bekende Koorevaar is Adriaen Adriaenszn Coorenvayer. Hij wordt genoemd in een akte uit Hoornaar, d.d. 10-01-1565, waarin hij onder andere verklaart 50 jaren oud te zijn. Een theorie omtrent de betekenis van de naam, welke is geopperd door dhr. J.W. Ooms, is dat Floris V mannen aanstelde als 'opzichters over het koren', welke zich daarna 'korenvaders' noemden.

Arie was van 1997 t/m 2013 bestuurslid van de Historische Vereniging en heeft zich gedurende die tijd hoofdzakelijk met de genealogie binnen de vereniging bezig gehouden. Hij was al geruime tijd de nator binnen het bestuur en nog altijd is hij regelmatig op zaterdagochtend aanwezig in het HIC. Vanuit zijn rol als de 'huisgenealoog' van de vereniging was hij relatief veel bezig met 'klantencontact', mensen van binnen en van buiten de vereniging die bij hem kwamen met vragen omtrent hun afstamming of andere genealogisch gerelateerde verzoeken.

Voor wat zijn bestuurdersperiode betreft vond hij dat het mooi was geweest en is hij inmiddels afgetreden. Namens de genealogische werkgroep, waarvan hij de kartrekker was, willen we hem ook via deze weg nogmaals heel erg bedanken voor al zijn inzet in de afgelopen jaren.

Hierbij treft u zijn eigen kwartierstaat aan. Mogelijk vindt u aansluiting met uw eigen voorgeslacht. Namens Arie wensen we u veel puzzel- en onderzoeksvreugde bij het uitpluizen van uw stamboom, een prachtige hobby!

GENERATIE I (proband)

- 1 **Arie Koorevaar**, geboren op 05-09-1935 in Hardinxveld. Arie trouwde, 23 jaar oud, op 16-09-1958 in Hardinxveld-Giessendam met **Neeltje Groeneveld**, 24 jaar oud. Neeltje is geboren op 01-04-1934 in Hardinxveld, dochter van Adrianus Groeneveld en Adriana Jannigje den Breejen.

GENERATIE II (ouders)

- 2 **Willem Koorevaar**, geboren op 20-07-1907 in Hardinxveld. Willem is overleden op 16-07-1990 in Hardinxveld-Giessendam, 82 jaar oud. Hij trouwde, 23 jaar oud, op 01-08-1930 in Hardinxveld met de 19-jarige
- 3 **Neeltje de Boon**, geboren op 27-02-1911 in Hardinxveld. Neeltje is overleden op 22-12-1989 in Dordrecht, 78 jaar oud.

GENERATIE III (grootouders)

- 4 **Arie Koorevaar**, geboren op 24-10-1876 in Hardinxveld. Arie is overleden op 15-05-1936 in Hardinxveld, 59 jaar oud. Hij trouwde, 21 jaar oud, op 15-01-1898 in Hardinxveld met de 22-jarige
- 5 **Annigje Dubbeldam**, geboren op 08-03-1875 in Hardinxveld. Annigje is overleden op 21-05-1931 in Hardinxveld, 56 jaar oud.
- 6 **Barend Gerrit de Boon**, geboren op 29-06-1874 in Hardinxveld. Barend is overleden op 03-01-1951 in Hardinxveld, 76 jaar oud. Hij trouwde, 28 jaar oud, op 13-09-1902 in Hardinxveld met de 26-jarige
- 7 **Bastiana Maria den Breejen**, geboren op 28-08-1876 in Hardinxveld. Bastiana is overleden op 05-06-1957 in Gorinchem, 80 jaar oud.

GENERATIE IV (overgrootouders)

- 8 **Arie Korevaar**, geboren op 27-12-1850 in Giessendam. Arie is overleden op 18-10-1919 in Hardinxveld, 68 jaar oud. Hij trouwde, 22 jaar oud, op 04-10-1873 in Hardinxveld met de 20-jarige

- 9 **Willemijntje Brand**, geboren op 18-11-1852 in Hardinxveld. Willemijntje is overleden op 08-05-1904 in Hardinxveld, 51 jaar oud.
- 10 **Johannes Dubbeldam**, geboren op 30-01-1852 in Hardinxveld. Johannes is overleden op 20-07-1905 in Hardinxveld, 53 jaar oud.
Hij trouwde, 22 jaar oud, op 03-10-1874 in Hardinxveld met de 20-jarige
- 11 **Ariaantje Zondervan**, geboren op 06-11-1853 in Hardinxveld. Ariaantje is overleden op 04-03-1932 in Hardinxveld, 78 jaar oud.
- 12 **Cornelis de Boon**, geboren op 14-10-1843 in Hardinxveld. Cornelis is overleden op 11-04-1922 in Hardinxveld, 78 jaar oud.
Hij trouwde, 24 jaar oud, op 16-11-1867 in Hardinxveld met de 22-jarige
- 13 **Jacoba van der Schuit**, geboren op 30-10-1845 in Werkendam. Jacoba is overleden op 19-01-1882 in Hardinxveld, 36 jaar oud.
- 14 **Bastiaan den Breejen**, geboren op 02-04-1838 in Hardinxveld. Van de geboorte is aangifte gedaan op 03-04-1838. Bastiaan is overleden op 25-07-1917 in Hardinxveld, 79 jaar oud.
Hij trouwde, 20 jaar oud, op 13-11-1858 in Hardinxveld met de 20-jarige
- 15 **Maria van den Bout**, geboren op 01-12-1837 in Sliedrecht. Maria is overleden op 10-02-1915 in Hardinxveld, 77 jaar oud.

GENERATIE V (betovergrootouders)

- 16 **Arie Korevaar**, geboren op 05-09-1817 in Wijn-
gaarden (bij gelegenheid van zijn huwelijk is officieel verklaard dat van deze geboorte geen akte was te vinden). Arie is overleden op 04-09-1876 in Hardinxveld, ongeveer 59 jaar oud.
Hij trouwde, ongeveer 23 jaar oud, op 12-11-1840 in Giessendam met de ongeveer 26-jarige
- 17 **Pietertje Hoogendoorn**, geboren op 30-05-1814 in Streefkerk. Pietertje is overleden op 08-11-1895 in Hardinxveld, ongeveer 81 jaar oud.
- 18 **Adriaan Brand**, geboren op 28-01-1817 in Giessendam. Adriaan is overleden op 23-11-1879 in Hardinxveld, 62 jaar oud. Hij trouwde, ongeveer 24 jaar oud, op 08-04-1841 in Giessendam met de 26-jarige
- 19 **Maria Verwoerd**, geboren op 26-09-1814 in Streefkerk. Maria is overleden op 02-11-1878 in Hardinxveld, 64 jaar oud.
- 20 **Pieter Dubbeldam**, geboren op 14-11-1819 in Strijen. Pieter is overleden op 06-02-1882 in Hardinxveld, 62 jaar oud.
Hij trouwde, 27 jaar oud, op 08-05-1847 in Hardinxveld met de 25-jarige
- 21 **Neeltje van der Plas**, geboren op 13-03-1822 in Hardinxveld. Neeltje is overleden op 27-11-1897 in Hardinxveld, 75 jaar oud.
- 22 **Stoffel Govertszn Zondervan**, geboren op 01-08-1806 in Neder-Hardinxveld. Stoffel is overleden op 27-05-1886 in Hardinxveld, 79 jaar oud.
Hij trouwde, 25 jaar oud, op 10-09-1831 in Hardinxveld met de 21-jarige
- 23 **Annijge Lodewijksdr Versluijs**, geboren op 18-09-1809 in Neder-Hardinxveld. Annijge is overleden op 03-09-1857 in Hardinxveld, 47 jaar oud.
- 24 **Gerrit Corneliszn de Boon**, geboren op 18-01-1809 in Boven-Hardinxveld. Gerrit is overleden op 06-11-1873 in Hardinxveld, 64 jaar oud.
Hij trouwde, 29 jaar oud, op 14-06-1838 in Hardinxveld met de 19-jarige
- 25 **Lijntje Kamsteeg**, geboren op 22-08-1818 in Hardinxveld. Lijntje is overleden op 02-04-1894 in Hardinxveld, 75 jaar oud.
- 26 **Barend Gerrit van der Schuit**, geboren op 10-06-1807 in Werkendam. Barend is overleden op 19-11-1873 in Werkendam, 66 jaar oud.
Hij trouwde, 28 jaar oud, op 15-08-1835 in Werkendam met de 24-jarige
- 27 **Neeltje Cornet**, geboren op 19-01-1811 in Hardinxveld. Neeltje is overleden op 01-07-1858 in Werkendam, 47 jaar oud.
- 28 **Pieter Teuniszn den Breejen**, geboren op 09-03-1806 in Boven-Hardinxveld. Pieter is overleden op 30-09-1879 in Hardinxveld, 73 jaar oud.
Hij trouwde, 25 jaar oud, op 23-06-1831 in Hardinxveld met de 18-jarige
- 29 **Aaltje Swets**, geboren op 02-11-1812 in Hardinxveld. Aaltje is overleden op 16-11-1875 in Hardinxveld, 63 jaar oud.
- 30 **Huijbert Roelofszn van den Bout**, geboren op 19-

08-1811 in Boven-Hardinxveld. Huijbert is overleden op 06-05-1856 in Hardinxveld, 44 jaar oud. Hij trouwde, 24 jaar oud, op 04-12-1835 in Sliedrecht met de 17-jarige

- 31 **Elisabeth Guijs**, geboren op 13-12-1817 in Sliedrecht. Elisabeth is overleden op 08-12-1893 in Hardinxveld, 75 jaar oud.

GENERATIE VI (oudouders)

- 32 **Teunis Gerritszn Korevaar**. Hij is gedoopt op 12-09-1790 in Neder-Hardinxveld. Teunis is overleden op 25-08-1819 in Wijngaarden, 28 jaar oud. Hij trouwde, 25 jaar oud, op 16-02-1816 in Giessendam met de 27-jarige

- 33 **Cornelia Ariesdr Eijkelenboom**. Zij is gedoopt op 16-03-1788 in Neder-Hardinxveld. Cornelia is overleden op 08-02-1858 in Giessendam, 69 jaar oud.

- 34 NN

- 35 **Marrigje Ariesdr Hogendoorn**, geboren op 20-09-1792 in Streefkerk. Marrigje is overleden op 07-01-1762 in Schoonhoven.

- 36 NN

- 37 **Ariaantje Brand**, geboren op 17-03-1794 in Giesen-Oudekerk. Ariaantje is overleden op 03-11-1859 in Giessendam.

- 38 **Jan Wouterszn Verwoerd**. Hij is gedoopt op 11-02-1770 in Leerbroek. Jan is overleden op 22-11-1841 in Leerbroek.

Hij trouwde, ongeveer 28 jaar oud, op 16-06-1798 in Streefkerk met de 17-jarige

- 39 **Teuntje Arijsdr Bakker**, geboren op 06-08-1780 in Streefkerk. Teuntje is overleden op 06-03-1819 in Streefkerk, 38 jaar oud.

- 40 **Aart Stam**, geboren omstreeks 1776.

- 41 **Pleuntje Pietersdr Dubbeldam**, geboren op 29-11-1795 in Neder-Hardinxveld. Pleuntje is overleden op 09-03-1830 in Sliedrecht.

- 42 **Johannes van der Plas**. Hij is gedoopt op 25-02-1787 in Neder-Hardinxveld. Johannes is overleden op 20-07-1867 in Hardinxveld, 80 jaar oud. Hij trouwde, 24 jaar oud, op 15-07-1811 in Giessendam met de 24-jarige

- 43 **Jannigje Krijna van Houweligen**. Zij is gedoopt

op 20-08-1786 in Neder-Hardinxveld. Jannigje is overleden op 28-05-1855 in Hardinxveld.

- 44 **Govert Leendertszn Zondervan**. Hij is gedoopt op 17-02-1762 in Ouderkerk aan den IJssel. Govert is overleden op 07-01-1842 in Hardinxveld, ongeveer 79 jaar oud.

Hij ging in ondertrouw, ongeveer 29 jaar oud, op 20-04-1792 in Hardinxveld met de 20-jarige

- 45 **Ariaantje Stoffelsdr Kroon**. Zij is gedoopt op 15-09-1771 in Neder-Hardinxveld. Ariaantje is overleden op 30-05-1860 in Overschie.

- 46 **Lodewijk Korszn Versluijs**. Hij is gedoopt op 28-11-1772 in Sliedrecht. Lodewijk is overleden op 22-06-1822 in Hardinxveld, ongeveer 49 jaar oud. Hij ging in ondertrouw, ongeveer 21 jaar oud, op 14-11-1794 in Hardinxveld met de 23-jarige

- 47 **Dirkje Adriaansdr Brouwer**. Zij is gedoopt op 03-02-1771 in Neder-Hardinxveld. Dirkje is overleden op 09-04-1861 in Hardinxveld, 90 jaar oud.

- 48 **Cornelis Pieterszn de Boon**. Hij is gedoopt op 27-06-1779 in Schelluinen. Cornelis is overleden op 01-02-1859 in Hardinxveld, 79 jaar oud.

Hij trouwde, 21 jaar oud, op 10-05-1801 in Boven-Hardinxveld met de ongeveer 23-jarige

- 49 **Cornelia Pietersdr Sterrenburg**. Zij is gedoopt op 18-01-1778 in Hardinxveld. Cornelia is overleden op 08-06-1853 in Hardinxveld, ongeveer 75 jaar oud.

- 50 **Jan Arieszn Kamsteeg**. Hij is gedoopt op 14-12-1783 in Boven-Hardinxveld. Jan is overleden op 08-04-1833 in Hardinxveld.

Hij trouwde op 16-09-1810 in Boven-Hardinxveld met

- 51 **Pieterella Woutersdr Swets**. Zij is gedoopt op 12-06-1791 in Hardinxveld. Pieterella is overleden op 21-01-1856 in Hardinxveld.

- 52 **Jacob van der Schuijt**. Hij is gedoopt op 09-10-1757 in Werkendam. Jacob is overleden op 22-01-1830 in Werkendam.

Hij trouwde op 22-07-1791 in Werkendam met de 24 of 25-jarige

- 53 **Teuntje van de Werken**. Zij is gedoopt op 22-05-1768. Teuntje is overleden op 08-11-1847 in Werkendam.

- 54 **Cornelis Jacobuszn Kornet.** Hij is gedoopt op 24-10-1784 in Gorinchem. Cornelis is overleden op 27-10-1855 in Werkendam, 71 jaar oud.
Hij trouwde op 02-09-1810 in Giessendam met
- 55 **Alida Hansum.** Zij is geboren op 04-11-1787 in Neder-Hardinxveld. Alida is overleden op 15-06-1843 in Werkendam.
- 56 **Teunis Corneliszn den Breejen.** Hij is gedoopt op 20-03-1762 in Boven-Hardinxveld. Teunis is overleden op 22-06-1846 in Hardinxveld.
Hij ging in ondertrouw op 03-02-1792 in Hardinxveld met de 22-jarige
- 57 **Heijltje Teunisdr Swets.** Zij is gedoopt op 19-11-1769 in Boven-Hardinxveld. Heijltje is overleden op 13-10-1846 in Hardinxveld.
- 58 **Bastiaan Corneliszn Swets.** Hij is gedoopt op 20-08-1786 in Boven-Hardinxveld. Bastiaan is overleden op 01-03-1858 in Hardinxveld, 71 jaar oud.
Hij trouwde op 13-05-1810 in Boven-Hardinxveld met de 24-jarige
- 59 **Geertje Gerritsdr Klop.** Zij is gedoopt op 18-06-1786 in Boven-Hardinxveld. Geertje is overleden op 05-09-1814 in Hardinxveld, 28 jaar oud.
- 60 **Rokus Roelofszn van den Bout.** Hij is gedoopt op 03-06-1787 in Boven-Hardinxveld. Roelof is overleden op 03-01-1825 in Hardinxveld.
Hij trouwde, 23 jaar oud, op 03-03-1811 in Hardinxveld met de 18-jarige
- 61 **Stijntje Hendriksdr Goudriaan,** geboren op 13-04-1792 in Hardinxveld. Stijntje is overleden op 09-06-1864 in Hardinxveld, 72 jaar oud.
- 62 **Bastiaan Guijs,** geboren op 26-06-1780 in Sliedrecht. Bastiaan is overleden op 24-12-1848 in Sliedrecht, 68 jaar oud.
Hij trouwde, 25 jaar oud, op 19-04-1806 in Sliedrecht met de 26-jarige
- 63 **Maria Isaaksdr Lormier,** geboren op 18-09-1779 in Sliedrecht. Maria is overleden op 23-09-1821 in Sliedrecht, 42 jaar oud.
- ◆

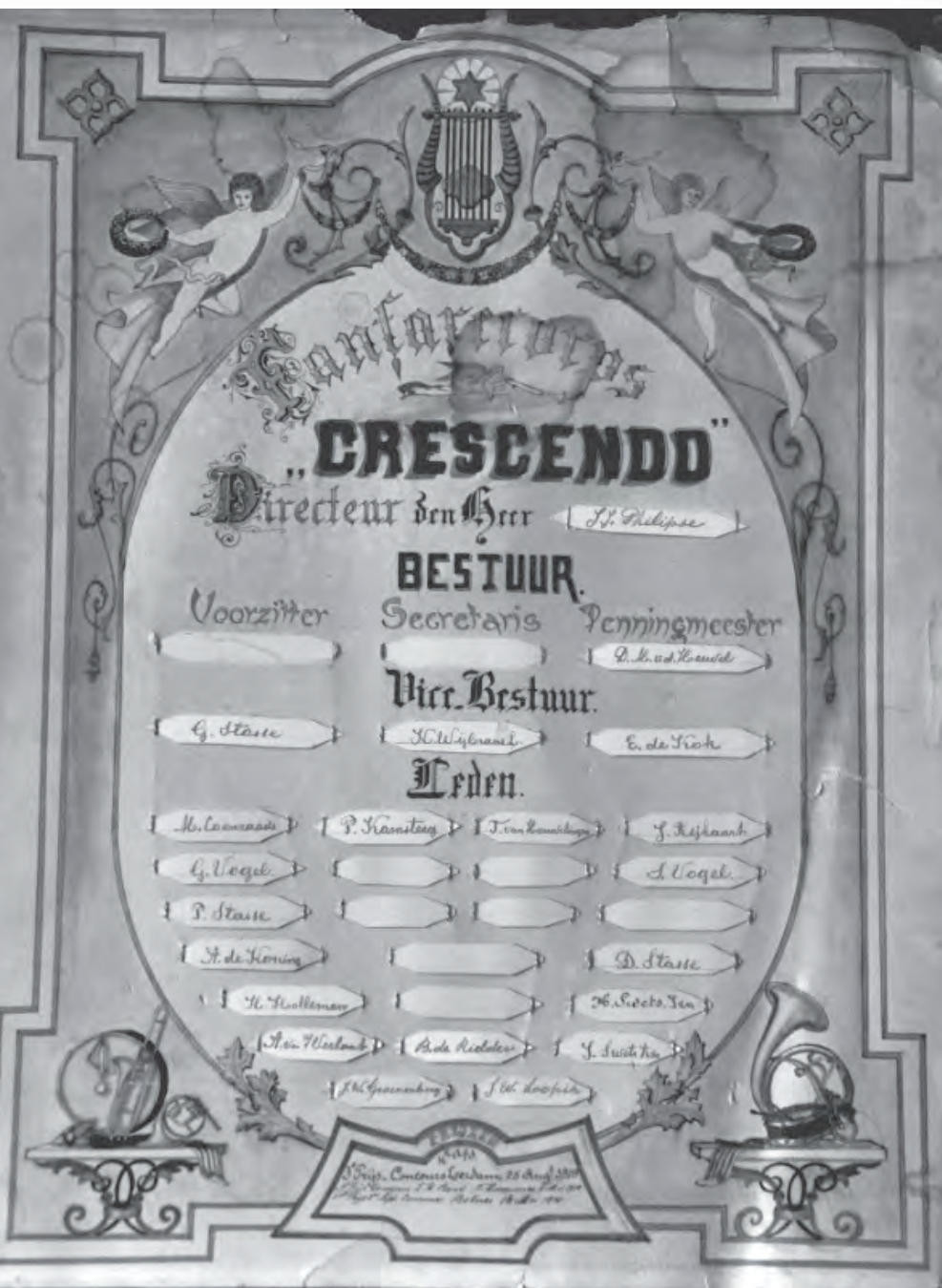

De School met den Bijbel waar Arie Koorevaar zijn eerste geschiedenisles kreeg.

Fanfarekorps "Crescendo"

Arnold de Haan

Zoals u in ons vorige Mededelingenblad al heeft kunnen lezen, kregen we van de heer Van Zwienen een document ten geschenke van het fanfarekorps "Crescendo".

Het document is op dik papier getekend en ingekleurd. In het centrale gedeelte staan de namen vermeld van het bestuur en de leden van het korps. Omdat het ledenbestand aan verandering onderhevig was zijn de namen geschreven op losse stukjes papier die, indien nodig, vervangen konden worden.

Aan de onderzijde van het document is een kader aangebracht waarin de "wapenfeiten" van het korps konden worden genoteerd. We lezen daar "3e Prijs concours Leerdam 25 Aug. 1909." "3e Prijs concours Z.H. Bond N.Hardinxveld, 5 Mei 1910" en "1e Prijs 3e Afd. concours Bolnes, 15 Mei 1910." Uit bovenstaande valt op te maken dat het document moet zijn vervaardigd in, of kort voor, 1909. In die tijd bestond het korps blijkbaar uit 23 leden.

Helaas zijn de papierstrookjes met de namen van de voorzitter en de secretaris verloren gegaan.

De directeur van het korps was J.J. Phillipse, als penningmeester staat genoteerd D.M. v.d. Heuvel. Het vice-bestuur bestond uit de heren G. Stasse, K. Wijbrans en E. de Kok.

De leden waren H. Coenraads, P. Kamsteeg, T. van Houwelingen, J. Rijkaart, G. Vogel, S. Vogel, P. Stasse, A. de Koning, D. Stasse, H. Holleman, H. Swets Jzn, A. van 't Verlaat, B. de Ridder, J. Swets Kzn, J.W. Groenenberg en J.W. Lopik.

Zoals op het vaandel op bovenstaande foto is te lezen werd het korps opgericht op 13 augustus 1893. Op latere foto's, uit de jaren na ca. 1925, is het oude vaandel vervangen door een nieuw exemplaar en is de aanduiding "Fanfarekorps" vervangen door "Muziekvereniging".

Hiernaast nog enkele foto's van het korps. Een aantal mensen die op het document zijn vermeld staan ongetwijfeld ook op deze foto's. In ons archief hebben we geen verdere gegevens over dit korps c.q. deze vereniging. Als iemand van u hier meer van weet en mogelijk namen aan personen kan koppelen dan zouden wij dat graag horen.

KERKSTOVEN Koude voeten en lange diensten

In de winter waren de kerken vroeger onverwarmd en was het bijwonen van een kerkdienst voor de ledematen van de niet zo bemiddelde lidmaten geen pretje. Alleen de gefortuneerde gemeenteleden konden zich een warme stoof veroorloven. Cosimo III de Medici (1642-1723), aartshertog van Toscane, in zijn tijd één van de rijkste en machtigste mannen ter wereld, bezocht een keer de Nederlanden.

Wat op hem de meeste indruk maakte, waren de rijkdom van het landschap, de huizen in de Beemster en de lengte van de kerkdiensten. In de winter van 1667 bezocht hij een Avondmaalsdienst in de Nieuwe Kerk te Amsterdam. Hij noteerde achteraf: 'De dienst duurde van het aanbreken van de dag tot na de middag'. Dat was dus al gauw van half negen tot ver na twaalf.

Op de voorgrond drie stoven; de middelste is een rijtuigstoof.

Het vloortien graden en de grachten lagen stevig dicht. Naast een dikke jas was een stoof de enige manier om warmte te krijgen.

Maar niet iedereen kon zich een stoof veroorloven. En zomaar krijgen was er al helemaal niet bij. Er moest voor betaald worden, dus een stoof was alleen weggelegd voor de meer gefortuneerden. En uiteraard degenen die voor de kerk van belang waren. Dat waren de kerkelijke ambtsdragers, de ouderlingen en de collectanten. Die waren soms ook bemiddeld, maar hun stoof werd door de kerk betaald. De niet zo eng bij de kerk betrokkenen, moesten zelf betalen voor hun stoof.

Organisatie

Er was in de loop der tijd een aantal systemen ontstaan rond de financiering van stoven. Er waren vrouwen die stoven verhuurden. Naast de eventuele officiële kerkstoven, eigendom van de kerk en waarvoor de vrouwen door de kerk betaald werden, verhuurden ze ook eigen

stoven. De stoven werden verwarmd door een test met vuur. Soms werd voor iets minder alleen het testje met vuur geleverd aan degenen die een stoof van huis meebrachten, of aan mensen die hun stoof in de kerk op een vaste plaats achterlieten.

Die stoven waren meestal gemerkt met een nummer, een naam, initialen of een typisch makkelijk te herkennen ornament. Fraaiër was het natuurlijk als de naam in de vorm van een spiegelmonogram was aangebracht. Kostbare stoven waren voorzien van snijwerk, spreuken en data.

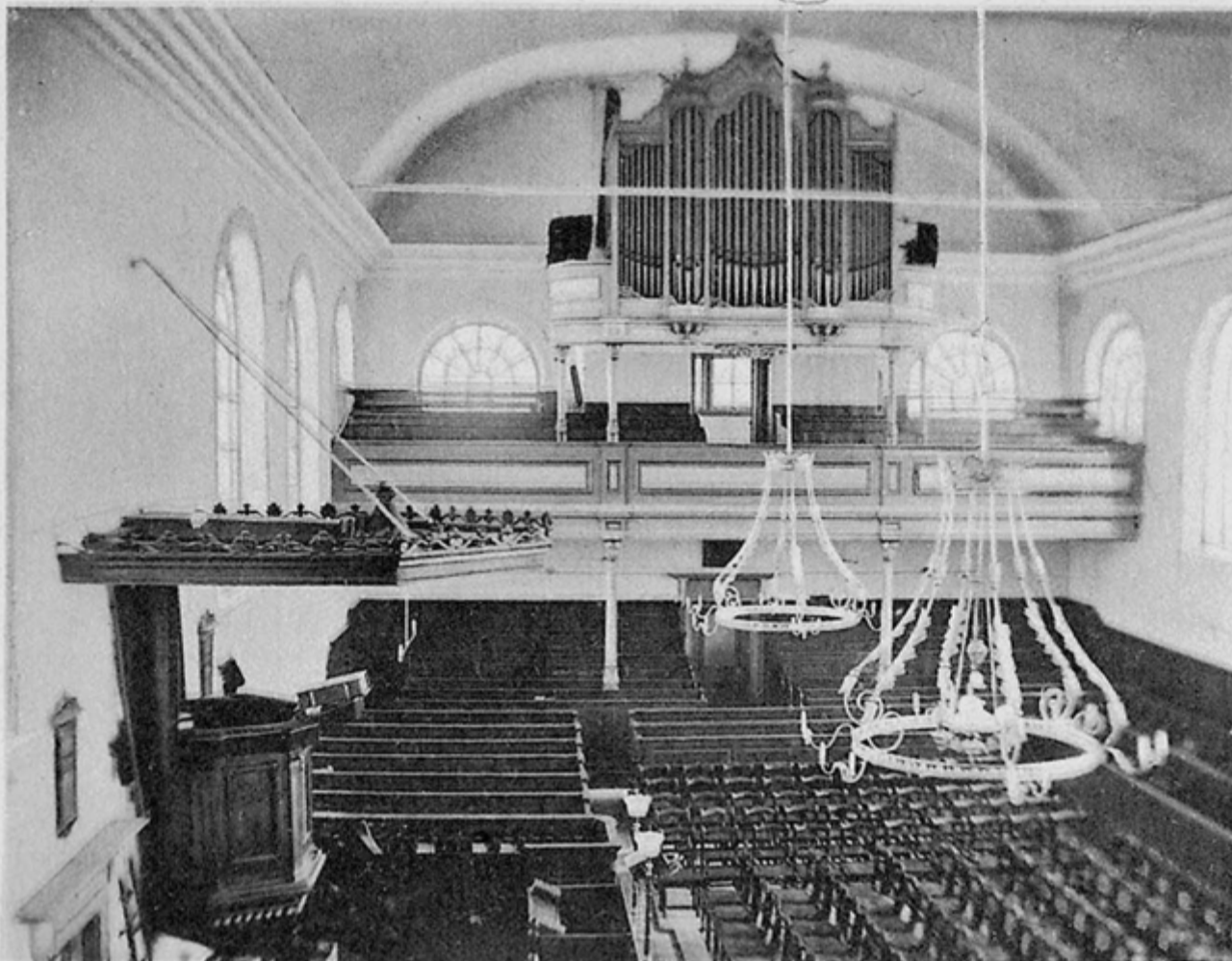
De organisatie rond de stoven was buitengewoon ingewikkeld en begon al heel vroeg op zondagochtend.

Voor in kleine dorpskerken kon het vuur maar op één plaats gehaald worden, het kacheltje van de koster. Of, als het een iets grotere kerk betrof, in het enige andere warme plaatsje in de kerk, de consistoriekamer. Daar waren dan de predikant en de leden van de kerkenraad hun handen juist aan het warmen, in afwachting van de dienst. Alleen grotere kerken beschikten over een apart stookhok.

De koster was verantwoordelijk voor de brandveiligheid van de kerk, ook al werd het meeste werk door anderen gedaan. Na afloop van de dienst moest hij nauwkeurig inspecteren of alle vuur gedoofd was. Een uur later moest hij voor alle zekerheid nog een keer zijn ronde doen.

De stovenzetsters waren ook aan allerlei regels gebonden. Deze waren vastgelegd in een reglement. Zo mochten ze bijvoorbeeld niet op klompen of op klapperende muilen lopen. Als de dienst eenmaal begonnen was mochten ze alleen tijdens het zingen heen en weer lopen.

Groeten uit Hardinxveld

De betaling van de stovenzetster geschiedde nogal ongeordend. Op de een of andere manier moesten ze tijdens de dienst hun geld zien te ontvangen.

Vandaar het versje:

*En eer de nazang eindigt,
dan draaf ik langs de rij en ik houd,
(het is wel niet stichtend,
maar het moet nu eenmaal zo)
handje bij.*

De inkomsten van de stovenzetsters waren overigens zeer karig.

Dank aan: Anton Vos - uit: Kunst & Antiek Journaal

Hoe ging het met de kerkstoven in ons dorp? Gelukkig kunnen wij putten uit de herinneringen van Mevrouw Ruitenbergh-Muylwijk. Haar vader was koster van de 'Grote Kerk' op Den Dam en vanaf haar twaalfde jaar hielp zij hem daarbij. Later werd haar man ook koster en was zij zijn rechterhand in het kosterschap. De taak van de koster - en zijn gezin - was heel veelzijdig, 's Zondagsmorgens was het vroeg opstaan om alles

voor de kerkdienst in gereedheid te brengen. De kachel in de consistorie moest goed branden om de kerkgangers met een stoof op tijd van gloeiende kooltjes te kunnen voorzien. Andere verwarming was er voor 1930 niet in de kerk. In de twintiger jaren kostte een warme stoof alleen voor de morgendiensten f. 2.50 en voor de beide diensten f. 5.00 per seizoen. De kerkgangers hadden vaste plaatsen en de dochters van de koster zorgden dat de testjes in de stoven van hen die dit besteld hadden op tijd werden gevuld.

Rond 1930 is de kerk er bijna door afgebrand. Men merkte in de pastorie in de nacht van zondag op maandag een brandlucht. Toen men op onderzoek uitging bleken er in de kerk al drie banken door een smeulende stoof in gloed te zijn geraakt. Gelukkig net op tijd ontdekt. Anders zou de kerk in vlammen zijn opgegaan.

Het jaar daarop werd centrale verwarming aangelegd. Dit betekende het einde van het 'stoventijdperk'

Bron: Van geslacht tot geslacht, door drs. P. den Breejen

Stichting Dorpsbehoud Hardinxveld-Giessendam

Dick de Jong

Het station 'het juweeltje van ons dorp'

Het juweeltje anno 2013

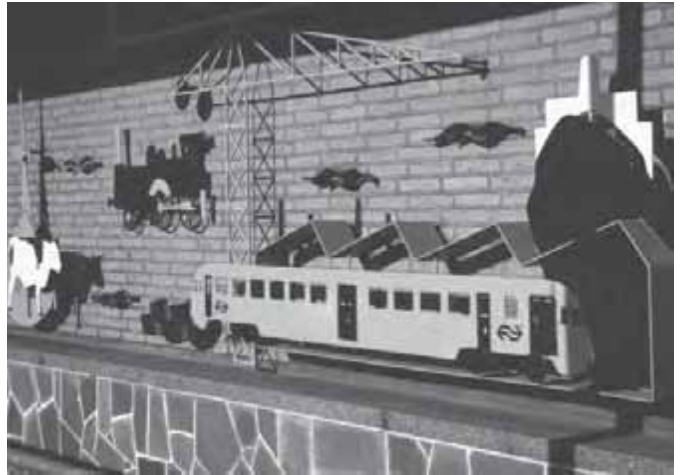
Altijd een plaats van komen en gaan en daarom door vrijwel elke Hardinxvelder wel eens of dagelijks betreden. Naar school, werk, dagje uit, bezoek halen of brengen: het station vormt daarvan het begin en/of het eind. Er wordt begroet, nagewuifd, bijgepraat, nagepraat en eindeloos veel gewacht... of gerend... Wie heeft er geen herinneringen aan het station?

Het station, al tientallen jaren het hart van het dorp met zijn aan- en afvoer van reizigers. Het eerste of het laatste wat je van Hardinxveld-Giessendam te zien krijgt als je per trein reist. En daarom zeker van belang voor het aanzien van ons dorp. Hoewel het uiterlijk in die tijd schijnbaar niet veel veranderd is, zijn er toch significante verschillen waar te nemen met zo'n dikke vijftig jaar geleden toen het gebouwd werd.

Na de Tweede Wereldoorlog, toen het toenmalige station bij een bombardement grotendeels vernield werd, werd het minst beschadigde stuk wat opgelapt en deed jarenlang dienst als station.

Maar op den duur voldeed dit niet meer: het was weinig representatief, viel esthetisch uit de toon en had te weinig bergruimte. Tijd voor nieuwbouw! En die mocht er

en tenslotte een bagageruimte voor goederen. Tegen het station aan stond een bewaakruimte voor de destijds aanwezige toezichthouder op de rijwielstalling, waar in die tijd 170 fietsen konden worden gestald. De opening werd verricht door de president van de Nederlandse Spoorwegen, de heer ir. F.Q. den Hollander, die samen met Sinterklaas in de N.S.-directietrein arriveerde. Er werden geschenken aangeboden: een vlaggenstok

Nog altijd het bekijken waard.

en een bloemenbak door de aannemer, nog een bloemenbak door het plaatselijke N.S.-personeel en een metaalplaat, dat na-mens burgemeester Brinkman door de gemeente werd aangeboden.

Het juweeltje anno 2013.

wezen! Op 15 november 1958 werd er een nieuw stationsgebouw geopend, met een voor die tijd revolutionair aanzien. Ontworpen door N.S.-architect ir. K. van der Gaast, werd het in verschillende kranten als een juweeltje van moderne bouwkunst geroemd. Vanaf de straatzijde bevatte het gebouw achtereenvolgens van links naar rechts: een berging met daarachter een kolenbergplaats, dames- en herentoiletten, een wachtkamer, een hal, loketten met kantoorruimte en bloктоestel

Nog altijd het bekijken waard

Bovenstaand ontwerp was van de plaatselijke binnenhuisarchitect de heer J.C. Borsje, en beeldde de structuur uit van de bedrijvigheid binnen de gemeente Hardinxveld-Giessendam, zowel in het verleden als in het heden. Zelfs het heden anno nu, hoewel dat niet echt meer te zien is.

Dat wil zeggen: letterlijk, want het kunstwerk is tegenwoordig nog amper te zien achter de hoge heg. En het station zelf? Dat is nog amper te zien achter alle planken en hekwerken die op en voor de eens zo imponerende trappen geplaatst zijn. Veiligheid is een goed ding om na te streven, maar misschien zou het esthetische aspect iets meer aandacht kunnen krijgen. Zou een en ander meer aangepast kunnen worden aan de oorspronkelijke architectuur. Want ook al is het interieur drastisch van bestemming veranderd, van buiten is ons station nog steeds het station: de eerste of laatste indruk van ons dorp voor velen. Welke indruk laat dit bij u na?

Overgenomen uit Nieuwsbrief Stichting Dorpsbehoud Hardinxveld-Giessendam, juni 2013

Hergebruik

Onlangs was ik in Neerijnen, een plaatsje in de Betuwe, ooit decoratie voor de film Oorlogswinter. Kort na de opnamen reed ik er destijds op een mooie dag over de dijk. Links en rechts lagen tegen de hagen en hekwerken restanten van wat eerder sneeuw had moeten zijn. Een mooie entourage. Ook nu zonder film en nepsneeuw.

Kortgeleden was ik er dus weer.

Ik bezocht -op uitnodiging- het Stroomgebouw. Wist niet wat het was, maar had wel een vermoeden. Een voormalig elektriciteitsstation. Een verdeel- of tussenstation, inmiddels omgebouwd tot cultuurhistorisch centrum. Hiervoor door eigenaar Nuon geschonken aan de gemeente Neerijnen, die er van maakte wat het nu is. Samen met de plaatselijke maatschappelijke instellingen en met welwillende ondernemers.

In heel Nederland wordt van alles hergebruikt. Van klein tot groot. Of Hardinxveld-Giessendam die ontwikkeling volgt weet ik niet. Ik krijg soms het gevoel dat dit niet zo is. Dat ons dorp daarin een achterstand oploopt.

Veel verder dan het ombouwen van een voormalige

hoepelmakershuur tot achterhuis met bijkeuken komt men veelal niet. Natuurlijk zijn er wel voorbeelden, zoals het hergebruik van een voormalig gemeentehuis als kantoor voor een aannemersbedrijf. Of toonzaal voor een meubelwinkel of een museum in een voormalige boerderij. Het inrichten van een voormalig hotel-restaurant tot een particulier kantoor. Zo zijn er nog wel een paar voorbeelden te bedenken.

Wat me hier opvalt in tegenstelling tot elders is dat de overheid hierin niets doet. Nog niet eens stimuleert. Laat staan samenwerkt. Dat is opmerkelijk. Juist voor een plaatselijke bevolking waarvan het merendeel een behoudend karakter heeft. Het is wel jammer, omdat door de sloopdrang zo weinig overblijft van wat de vorige generaties hebben nagelaten. Je zou het zelfs een stukje minachting van ons voorgelacht kunnen noemen.

**Tekst overgenomen uit Nieuwsbrief
Stichting Dorpsbehoud Hardinxveld-
Giessendam, juni 2013**

Voorbeeld van fraai hergebruik: hotel de Zwaan.

Schenkeningen

Wij hebben het laatste half jaar de volgende schenkingen ontvangen:

Een aantal oude foto's. Dhr. Sommeyer

Een aantal oude foto's. Dhr. J. Middelkoop

Doosje Zwitsalpoeder van voor 1940.
Onbekende mevrouw

Zak met drijvers voor visnetten. Ewout Klop

Zakje met oude knopen en haken e.d.
Mevr. Van der Vlies

Aantal foto's uit nalatenschap van J. Klop. Mevr. Klop

2 foto's. Dhr. K. Brandwijk

Foto oude gemeentehuis Dhr. Meerkerk

Het boek "Heerlijkheden rond Gorinchem, over heren, ridders en kastelen" door Peter de Jong. Met bijschrift: "Lijkt mij dat dit boek niet mag ontbreken in uw bibliotheek." Lodewijk Versteeg, heer van Giessendam Map met oude bestekken e.d. Mevr. Looy. Sliedrecht

Kopiestukken i.v.m. aanleg inlaagdijk ter hoogte van de Avelingen en aanleg kanaal van Steenenhoek (fragment hiervan rechts op deze pagina afgebeeld)

dvd Werkendam-Hardinxveld, Vertrektijd van het veerpontje op 31-03-2012, Gert Romijn (deze is ook te koop bij fa. Romijn Boven-Hardinxveld)

Alle gevers hartelijk dank!

WERKENDAM. Veerboot op de Merwede

Recensies

Jany Dubbeldam - van der Waal van Dijk

De geschiedenis van Herber Nederveen en Janna Huisman en hun voorouders

Ronald Nederveen

Ronald Nederveen is al dertig jaar bezig met het onderzoek naar zijn familie in de breedste zin van het woord. Niet alleen de genealogische gegevens maar ook hoe zijn voorouders leefden, wat ze mee-maakten, enz.

Het resultaat is een goed gedocumenteerd boek met de geschiedenis van herenboeren, arbeidslieden en kerkhervormers.

De schrijver geeft zelf aan dat dit boek eigenlijk nooit echt af is. Er zullen altijd weer zaken en feiten bovenkomen die de huidige zaken anders doen inzien. Maar dit boek geeft een heel goed beeld voor iedereen die belangstelling heeft voor de bovengenoemde families.

Geen ISBN nummer, verkrijgbaar bij Ronald Nederveen.

Macht & Pracht

Annet Pasveer en Jacques Poell

De viering van 300 jaar Vrede van Utrecht en de herdenking van 200 jaar Koninkrijk der Nederlanden waren voor de Stichting Open Monumentendag een mooie aanleiding om in 2013 voor het thema Macht en Pracht te kiezen. Toen bovendien eerder dit jaar een nieuwe koning de troon bestee was een passender thema bijna niet denkbaar.

Op zoek naar de geschiedenis van pracht en macht in Nederland, bleek al snel dat de meeste pracht in ons land niet door vorstenhuizen of de kerk zijn voortgebracht, maar door de burgerij.

Zoals we al gewend zijn van de Stichting Open Monumentendag laten ze ook dit jaar weer een uitgave zien, die uiterst verzorgd en voor iedereen met belangstelling voor cultuur en geschiedenis de moeite waard is om te lezen of om te hebben!

ISBN 978-90-819518-1-4 Verkrijgbaar bij de Stichting Open Monumentendag, Nieuwezijds Kolk 28, 1012 PV Amsterdam. www.stichtingopenmonumentendag.nl

Prijs: €10,- excl. Verzendkosten.

Heerlijkheden rond Gorinchem

Peter de Jong

Heerlijkheden rond Gorinchem, over heren, ridders en kastelen. Dit lijvig boekwerk, 560 rijk geïllustreerde pagina's, werd de Historische Vereniging toegestuurd door de huidige titeldrager Lodewijk Versteeg van Giessendam.

Het boek begint met een paar algemene hoofdstukken waarin uitleg wordt gegeven over het begrip heerlijkheid en de geschiedenis daarvan, waarbij ook de geschiedenis van Nederland in grote lijnen wordt belicht. Het lijkt saaie kost maar er vallen spannende gebeurtenissen in te ontdekken, die het boek zeker het lezen waard maken. Hierna worden plaats na plaats de adellijke heren en vrouwen besproken die vanaf de Middeleeuwen tot de dag van vandaag de titel mogen voeren. De heren en vrouwen van Hardinxveld en van Giessendam komen uitgebreid aan de orde. Zo ook de andere plaatsen in de wijde omgeving van Gorinchem.

ISBN/EAN: 978-90-73187-75-7

Prijs: € 44,95

Wilt u dit boek eerst inzien, dan kan dit iedere zaterdag van 10.00-12.00 uur in het Historisch Informatiecentrum, Peulenstraat 243, Hardinxveld-Giessendam.

Met het oog op..., 50 jaar Turkse gemeenschap in Gorinchem

Zübeyde Renda Cavusoglu

Deel 29 van de Historische Reeks Oud-Gorcum geeft de geschiedenis weer van 50 jaar Turkse Gemeenschap in Gorcum. Te beginnen in 1964, toen de eerste Turkse arbeiders in navolging van de Italianen en Grieken kwamen werken bij De Vries Robbé & Co. Hierna wordt in chronologische volgorde de volgende vijftig jaar beschreven met alle ups en downs.

ISSN 1384-721X Verkrijgbaar bij de Historische Vereniging Oud-Gorcum

Samen met een doel

Jan Boele en Harm Jan van Rees

Ter ere van het 30-jarig bestaan van de Historische Vereniging Binnenwaard brengt de Stichting Publicaties dit boek uit over het verenigingsleven in hun gebied. Jan Boele en Harm Jan van Rees hebben met samenwerking van Nico Schellingerhout en Corrie Vink-Versteeg dit prachtige boek samengesteld over het verenigingsleven in de Binnenwaard. Het resultaat mag er zeker wezen! In het boek zijn ongeveer 140 bestaande en 140 verdwenen vereniging beschreven. De eerstgenoemde categorie is per dorp alfabetisch gerangschikt, voorzien van oude en recente foto's. Het onderzoek naar opgeheven verenigingen was lastiger, maar het archief van de H.V. Binnenwaard en de digitale krantenarchieven brachten uitkomst. Het resultaat is een 280 pagina's tellend boekwerk vol wetenswaardigheden.

ISBN/EAN 978-90-72134-00-4

Uitgegeven door de Stichting Publicaties Binnenwaard. Te bestellen via WWW.binnenwaard.nl
Prijs € 27,50

Rommelpottenversje

Ik heb zo lang met de rommelpot gelopen,
Nog geen geld om brood te kopen,
Vrouw geef me dut, vrouw geef me dat,
Geef me een stuk van 't varken zijn gat,
't varken heeft zijn gat verbrand,
Achter aan zijn staartje,
Geef me een appel of een peer,
dan kom ik het hele jaar niet meer.
Het hele jaar dat duurt zo lang,
Ik wou dat sinterklaas maar kwam,
Sinterklaasje zoet, geef mij een nieuwe hoed,
Mijn ouwe is versleten,
Mijn moeder mag het niet weten,
Mijn vader heeft geen geld,
Is dat niet slecht gesteld?
Volluk!!

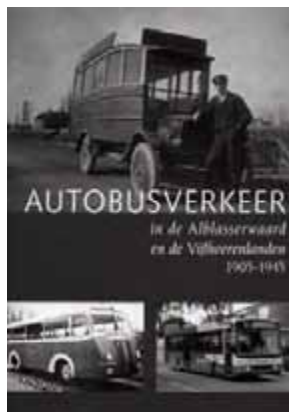

Op de Oudejaarsavond stonde
Volgt de eerste dag van 't Jaar.
Alles ademt nieuwe blijdschap
En men voegt graag toe elkaar:
'k Wens U toe op al Uw wegen.
's Heren liefde, kracht en Zegen.

Gelukkig Nieuwjaar

Uitgaven in de Historische Reeks en speciale uitgaven van de Historische Vereniging Hardinxveld-Giessendam

1. Buitendams 4 (1778-1978)	€ 2,25
2. Molens van Hardinxveld-Giessendam	€ 3,85
3. Den Eendenbout (opgraving in een woonheuvel)	€ 3,85
4. Het stoomgemaal	x
5. Makelaars van Hardinxveld-Giessendam	€ 3,85
6. Buitendams 118 (Giessendamse boerderij)	x
7. 700 jaar Dam	€ 3,20
8. Parlevinkers	x
9. Rondom de Giessen	x
10. Swets tabak en daar blijf ik bij	€ 6,60
11. Hardinxveld en Giessendam in de Franse Tijd	€ 5,65
12. Café Schalk	€ 5,65
13. 100 jaar boemelen	x
14. De Hongerwinter	€ 6,60
15. De Hennepteelt	€ 4,40
16. Het kleine monument in Hardinxveld-Giessendam	€ 5,45
17. Dijken en doorbraken	x
18. Aan d'n dijk	x
19. Gemeentehuizen van Hardinxveld-Giessendam	€ 2,25
20. Ievers tussen Kaai en Klove...deel 1	x
21. Aart van Bennekum, kunstenaar	€ 6,80
22. Herinneringen aan oorlogstijd	x
23. 100 jaar Nederlandse Protestantenbond	x
24. Ievers tussen Kaai en Klove, deel II	€ 6,80
25. Uit de pen van tante	€ 6,80
26. De watersnood van 1953	x
27. Schuttevaer en Binnenvaart	x
28. De Crisisjaren in Hardinxveld en Giessendam	x
29. Vrouwenrecht en liberalisme aan de Merwedijk	€ 6,60
30. De 50ste mei	x
31. De samenvoeging van Giessendam en Hardinxveld	€ 8,85
32. C. Baardman, de schrijver en zijn werk	€ 7,95
33. Het Langeveer	€ 6,60
34. De Indiëgangsters	€ 12,50
35. 1899-1999 Nieuws van honderd jaar geleden	€ 6,80
36. De Peulenstraat in 1950	x
37. Groeten uit Giessendam	€ 8,25
38. De historie van het pand Buitendams 4	€ 6,50
39. Nievers was den dijk echt recht	€ 9,20
40. Groeten uit Boven-Hardinxveld	€ 8,90
41. Kleine zaken van een kleine kerk, Gereformeerden in Hardinxveld	€ 9,80
42. Groeten uit Beneden-Hardinxveld	€ 8,90
43. 150 jaar Openbaar Onderwijs in H'veld-Giessendam	€ 8,90
44. Merwedegijzelaars, slachtoffers van de razzia van 16 mei 1944	x
45. Marius Donk, leven en werk van een gedreven architect	€ 8,50
46. Winkels op de Buurt	€ 8,50

Nieuwste uitgave:
Autobusverkeer in de Alblasserwaard en de Vijfheerenlanden 1905-1945
Walter van Zijderveld
(2013)

Overige uitgaven:

Het Verleden Nu (fotoboek)	€ 11,35
Buitendams huis-ter-om-op	x
Een wandeling door Binnendams	€ 6,80
Van Geslacht tot Geslacht... (uitgave van de Hervormde Kerk Giessendam en Hardinxveld)	€ 15,90
Hardinxveld en Giessendam, van vissers- en hoepmakersdorpen naar industriegemeente	x
Hardinxveld en de riviervisserij	€ 20,40
Rehobothschool 1860-1985	x
Van hondekaren en hobbelsbussen	x
Anders nog iets (neringdoenden en bedrijven)	€ 2,25
Dr. Aris Graftdijk, Photographie	€ 11,35
Herberg De Zwaan	€ 15,90
Onder ons gezeed	x
Het verhaal van de dijk	€ 7,95
Hoeke Doeme?	€ 7,95
Dvd Dorpsfilm 1953	x
Hardinxveld-Giessendam in de jaren 50 (nog te koop in Museum De Koperen Knop)	€ 15,00
Gekleed in de Waard	€ 12,50
Dvd Bommen op de Buldersteeg	€ 10,00
Autobusverkeer in de Alblasserwaard en de Vijfheerenlanden 1905-1945	€ 15,00

Uitgaven van de Stichting Dorpsbehoud

Van boodschappen doen naar winkelen	€ 2,25
Heggen en Steggen (tweede druk)	€ 7,95

Alle uitgaven zijn, tenzij uitverkocht, verkrijgbaar op de volgende adressen:

Historisch Informatie Centrum, Peulenstraat 243 *Elke zaterdagmorgen van 10.00-12.00 uur.*

IJzerwinkel van de heer Coenraads, Buurt 6, Boven-Hardinxveld *Tijdens openingstijden winkel.*

Secretariaat Historische Vereniging, Buitendams 77 *maandag t/m vrijdag.*

Museum De Koperen Knop *dinsdag- t/m vrijdag 13.00-17.00 uur, zaterdag van 11.00- 17.00 uur.*

* met een x gemerkte uitgaven zijn uitverkocht

